



De Steenkapper



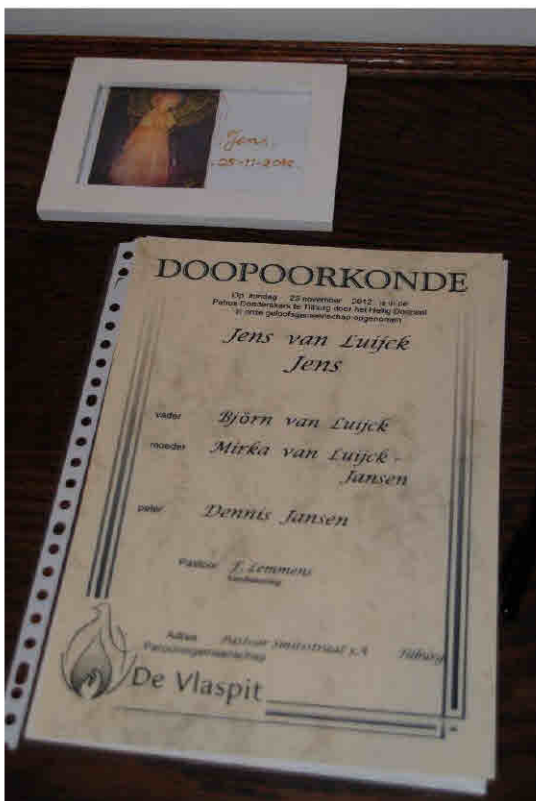
Familiekrant 8

i.wijdemans@hetnet.nl

Januari 2013

Beste familieleden. Het jaar is niet zo goed ingezet met de ziekte van ome Ben. Hij is momenteel stabiel. Het gaat niet vooruit en niet achteruit. We wachten af.

Een heel ander bericht komt van Hans en Frieda van Luijck. Zij stuurden ons foto's van de doop van Jens van Luijck, zoon van Bjorn en Mirka van Luijck Jansen op 25 november 2012 in de kerk van Loven aan de Enschotsestraat te Tilburg.



Postzegel ontworpen door Hans van Luijck

Tante Marie Roestenberg (de halfzuster van oma Wijdemans) werkte als dienstbode bij de familie Sebaldus Sala x Angelina Kieckens. Tot 1892 heeft zij daar gewerkt. Volgens ome Ben zou oma Wijdemans, voor haar huwelijk, daar ook gewerkt hebben.

Dan vertrekt zij naar 's-Gravenhage om als huishoudster te werken bij een gezin waar de heer des huizes een Joodse leraar is, zij werkt daar van 1892 tot 1911, het jaar waarin zij huwde met ome Bernard. Daar over verder op.

Sebaldus Sala was in 1850 in Reek geboren en woonde in Rotterdam en was gehuwd met Angelina Kieckens die in 1849 in Tilburg was geboren. Sebaldus en Angelina trouwen op 9-1-1877. Vader Sala is Rijksontvanger en vader Kieckens is heel- en verloskundige in Tilburg. Sebaldus en Angelina kregen 7 kinderen, 6 jongens en een meisje.



Sebaldus Sala

Gebroeders Sala

Nu terug naar hun vader Sebald. Hij komt met zijn broer Louis vanuit Aken in 1874 naar Tilburg. Beiden zijn dan wollenstoffenfabrikant. We komen ze later tegen als de Tilburgse gebroeders Sala. Zij hebben zich beide bekwaamd te Aken in de fabricage van wollen stoffen en toen ze meenden de knepen van het vak wel onder de knie te hebben, stichtten zij in Tilburg een fabriek aan de Tuinstraat. In het begin deden ze samen met twee zwagers van Sebald, de gebroeders Kieckens. Later gingen de compagnons uit elkaar. Zowel de Sala's als de Kieckens produceerden nadien onder eigen naam. Om enig idee van de omvang van het bedrijf van de Sala's te krijgen: In de tachtiger jaren werkten daar 40 mannen, 8 vrouwen, 4 jongens en 2 meisjes. Dus een personeelsbezetting van 54 man, waarmee de fabriek tot de kleine bedrijven gerekend moest worden. De Sala's werkten met een stoomketel van 35 paardekrachten. Op een plattegrond van Tilburg van 1890, die o.a. als Tilburgse Dijk (Mgr. Zwijzenstraat) vermeld. Hun bedrijf was echter op 14 augustus 1887 tot de grond toe afgebrand.

Mogelijk is deze brandcatastrofe de ondergang van de fabriek geweest. Sala was dan slachtoffer van het vuur, dat hij als lid van Tilburgs vrijwillige brandweer, voor anderen zo vaak had bestreden. En branden deed het in die tijd in Tilburg dikwijls daar bedrijven en huizen met een verlichting van olielampen waren uitgerust en de bedrijven doorweekt waren met smoutvet.

Nadien vinden we Sebald terug als handelsagent en handelsreiziger. Tijden een van zijn reizen doet zich een voorval voor.

Overval op Sebaldus

Op 25 juni 1901 reist hij per trein naar Frankrijk, waar hij, voor zaken, een machinefabriek wilde bezoeken. In de treincoupé kwam hij in contact met twee medereizigers. Even voorbij het station Feignies werd de Sebald aangerand door deze twee personen, die te Bergen in zijn tweedeklassercoupé waren gekomen: den 23-jarigen venter Joseph Fau en den 27-jarigen toreador en café-chantentzanger Joseph Ventre. Fau ging met den rug naar het portier staan en bood Sebald een sigaret aan, die hij niet aannam en bleef zijn krant lezen.

Daarop trok Fau een jute zak onder zijn vest uit met de bedoeling om die over het hoofd van Sala te trekken. Dat mislukte vanwege zijn breed gerande hoed. Nu viel ook Ventre hem aan en trachtte hem met een hard voorwerp neer te slaan.

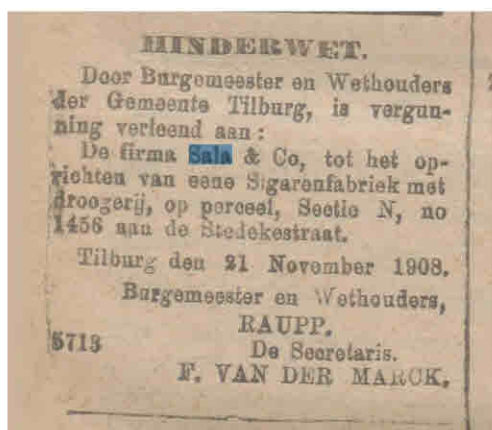
De aanranders wilden het portier openen om hem uit de coupé te werpen. Inmiddels was de aangevallene, die over buitengewone lichaamskracht beschikt, er in geslaagd aan de noodrem te trekken waardoor de trein weldra tot staan kwam. Intussen had Sebald, Ventre door de geopende deur geduwd terwijl de trein nog in volle vaart was. Die viel te pletter, omdat hij met zijn rug op een wissel terecht kwam, de tweede werd gewond. Doordat Sebald hem een paar flinke trappen op zijn voorbenen had gegeven en daardoor buitengevecht was. Men arresteerde Fau die later werd veroordeeld tot levenslange dwangarbeid.

Gebr. Salastraat

In Tilburg bestaat een straat die „Gebr. Salastraat" heet. Die is te vinden op het Industrierrein-Noord, over het kanaal, niet zo ver verwijderd van de Dongenseweg. De voor de Tilburgers wat exotisch klinkende naam stamt dus uit de wollen-stoffen-industrie, al namen zij daar een bescheiden plaats in tussen de grote coryfeeën, die het thans nog niet eens tot een straatnaam gebracht hebben. Maar het merkwaardige voorval hierboven beschreven zal daar zeker aan bijgedragen hebben.

Hoe ging het verder? Sebaldus woont met zijn gezin o.a. in de Goirkestraat 2 in het herenhuis vlak bij het Julianaparkje op de hoek van de huidige Pater Ruttonstraat. Het gaat hier om het huis waarin rond 1900 de familie Jo van Dijk-van Roessel woonde. Later is het witte pand van weleer verbouwd tot twee woningen.

Na textielabrikant te zijn geweest, heeft Sebaldus Sala samen met zijn zonen een sigarenfabriek: Sala en Co. Ze krijgen op 21 november 1908 een vergunning (Hinderwet) voor de oprichting van een sigarenfabriek met drogerij aan Stedekestraat. Het betrof hier een gebouw, dat reeds vroeger voor hetzelfde doel was gebruikt. Volgens een inschrijving in het handelsregister op 7 juni 1910 is de firma naar de Alléhouderstraat verhuisd. Het telegramadres luidde; "Salaco". Een adresboek van 1922 vermeldt Sala en Co nog steeds als sigarenfabrikanten. Op 16 juni 1924 blijkt in het Handelsregister kennis gegeven, dat de zaak in 1923 was opgeheven. Vader Sebaldus is dan al lang uit het bedrijf, hij overlijdt op 61 jarige leeftijd op 20-9-1912. Zijn vrouw Angelina Kieckens overlijdt als weduwe Sala in de Lange Nieuwstraat 200, het St. Josephgesticht, op 2-10-1925.



en Wethou
s vergunning

d v.d. Bosch
hare fabriek
electromo-
ectie N. no.
osterstraat
Wijs tot uit-
tricotfabriek
or van 3 p.
N. no 4541
park.

ecretarie ter
erzoek van
thouders aan
van Noord-
ing tot het
eente gas- en
op perceel
-5270 aan de
en Achter.

9 APRIL a.
gs ten 11
ntehuisge

AANBESTEDING.

De firma **SALA** & Co
te Tilburg zal

AANBESTEDEN :
het bouwen van eene
sigarenfabriek.

Inlichtingen des voormid-
dags van 9—12 ure bij den
Architect

W. BOUMAN
te Tilburg.

3068

Groo

lehoeft gij te k
van **Kleedin**
Wij leveren

VERTEGENW

wegens opheffing der Sigarenfabriek, de nog resteerende merken

OPGERUIMD

6 cts. Sigaren voor 3 cent
8 cts. Sigaren voor 4 cent
10 cts. Sigaren voor 5 cent
12 cts. Sigaren voor 6 cent
met verhooging van 10 pCt. belasting
Deze van ouds bekende merken
zijn van
QUALITEIT ONOVERTROFFEN

Monsterkistjes van 50 of 100 stuks worden ook op schriftelijke aanvraag aan huis bezorgd,
Profiteert van deze zeldzame gelegenheid.

SALA & Co
Fabriek Alleenhouderstraat 107.

van BOVEN- en
avondlessen. PRIV.

BILLIJK

JANSEN
NOOR

KERKLEEN
van den H
te 's GR

Vijf procent
groot f40

Goedgekeurd door
Biss

Het geld moet dien
Kerk, Pastorie, Bewa
van Kerk, Pastorie en

Meest soli

De Oblitatie's zi

's-Gravenhage

Tante Marie werkte dus in het huishouden van een Joodsgezin in 's-Gravenhage. We weten dat zij erg goed kon koken en zij hield er een kookschrift met recepten bij. Dit kookschrift heeft Tante Annie van haar gehad en vlak voor het overlijden van Tante Annie heeft zij dat weer doorgegeven aan mijn vrouw, die het af en toe nog gebruikt.

Van de werkomstandigheden in 's-Gravenhage is weinig

bekend. Ome Ben had wel een anekdote. In het huis van deze Joodse familie woonden ook studenten op kamers. Op een gegeven keer kwam tante Marie met een dienblad met kopjes,

suiker, melk en een kannetje thee door de gang naar de huiskamer toen een student binnenkwam en tante Marie een tik op haar achterste gaf. Accuut liet zij alles uit haar handen vallen en alles lag dus in stukken op de grond. De heer des huizes kwam op het lawaai af en vroeg wat er gaande was. Toen dat duidelijk was, werd de student op het matje geroepen en kreeg te verstaan dat hij 's-avonds met zijn ouders verwacht werd. Bovendien moest hij alles vergoeden wat stuk was en dat kwam neer op een heel nieuw servies.

Tante Marie en ome Bernard

Tante Marie en ome Bernard zijn op 29 november 1911 getrouwd. Zij zijn bij de moeder van Tante Marie gaan inwonen, bij Anna Manni en haar 3^e echtgenoot Adrianus Simons. Daar komen ook nog eventjes Frans en Janus van Morkhoven bij wonen. Rond 1916 vertrekken ome Bernard en Tante Marie naar de Watertorenstraat. Ome Bernard is Selfactsteller. Een selfact of selfactor is een spinmachine. Hij werkte bij A&N Mutsaers aan de toenmalige Gasthuisstraat (nu Gasthuisring). In dit fabriekspand heeft later het schrijfmachinemuseum een plaats gekregen. Een verzameling van frater Fererius van den Berg, waarmee hij in 1954 is begonnen. In 1988 is dit museum verhuisd naar de Spoorlaan waar het in 2001 de deuren sloot omdat de gemeente Tilburg geen subsidie meer verleende.

Het fabriekspand van A&N Mutsaers is afgebroken, daar staan nu woningen.

Nog een verhaaltje over ome Bernard. Ome Bernard was een stevige pruimer (hij kauwde pruimtabak). Hij legde overal zijn pruim zo lang ergens neer. Tante Marie was dat beu. Op een keer pakte zij dat pruimpje, dat ome Bernard op de vensterbank had gelegd en verwisselde dat voor een konijnenkeutel. Ome Bernard pakte de pruim op en stak het weer in zijn mond. Het enige wat hij zei was: "Och Marie wè hedde nou wir gedaon?" (voor wie dit niet kunnen lezen "Och Marie wat heb je nou weer gedaan?").

Ome Bernard is op 15 januari 1951 overleden, hij was toen 75 jaar oud. Tante Marie is in de Watertorenstraat blijven wonen. Toen ome Sjaak met tante Mien trouwden zijn zij bij tante Marie en Ome Bernard ingetrokken. Rond 1952 zijn zij verhuisd naar de Margriethof, welke huizen omtrent die tijd zijn gebouwd. Ik zelf kan deze verhuizing nog vaag herinneren. Mijn vader (ome Antoon) en misschien ook nog anderen, hebben hen met paard en kar verhuisd en ik mocht op de kar zitten. Ik kan mij daarvan ook nog herinneren dat de Ringbaan West ten noorden van de spoorlijn nog niet was aangelegd.

Tante Marie is later naar het St.Josephgesticht gegaan in de Lange Nieuwstraat. De laatste jaren van haar leven begon ze te dementeren. Tante Frieda zorgde voor haar financiën. Het geld van de ouderdomsrente moest toen nog elke keer bij het postkantoor worden opgehaald. Tante Marie is op 3 mei 1961 overleden, bijna 91 jaar oud.



Dit was het weer voor deze maand. Weer een rijk gevulde krant. Veel lees plezier en groeten allemaal.

Joseph Wijdemans (Antzn)



De Steenkapper

Raemsdonck.



Extra editie

Familiekrant 8

j.wijdemans@hetnet.nl

Januari 2013

Ome Ben is geboren in de Lange Schijfstraat 21. Hij werd gedoopt in de Noordhoekse kerk op 15 juli 1921. Hij was de laatste in een rij van 11 kinderen.



Lange Schijfstraat 23-21-19

Het gezin verhuisde op 2 juni 1922 naar de Van Dijkstraat 9. Ome Ben heeft dus slechts 11 maanden in de Lange Schijfstraat gewoond. Hij was dus nog geen jaar oud toen zij verhuisden. Van Dijkstraat 9 was op de hoek Korenbloemstraat/ Van Dijkstraat. Ook op dat adres hebben zij slechts één jaar en vijf maanden gewoond. Toen schoven zij drie huizen op naar Van Dijkstraat 3. Ome Ben heeft dus zijn jeugd doorgebracht in de Van Dijkstraat. Bij de kerkwijding van de parochiekerk van de H. Margarita Maria aan de Ringbaan West, dat

plaats vond op 15 mei 1927 door mgr. Diepen, bisschop van 's-Hertogenbosch is mogelijk Ome Ben getuige van geweest. Hij was nog net geen 6 jaar. Op 14 mei arriveerde namelijk de bisschop 's avonds om halfzes bij de Van Dijkstraat, dat was toen de grens van de parochie. In optocht ging hij vervolgens via het Rubensplein, de Gerard van Spaendonckstraat, de Diepenstraat en de Bredaseweg naar de Ringbaan West. In de optocht liepen o.a. mee "de gardes d' honneur", schooljongens met vlagjes, de 'Eucharistische Kruistocht', vaandeldragers van de H. Familie, schoolmeisjes met versiering, bruidjes 'die door linten verbonden zijn met de auto van monseigneur' en harmonie L' Echo des Montagnes. Hij zat dus nog niet op school en zal dus niet aan de optocht hebben deelgenomen. Mogelijk hebben Ome Jaack, tante Annie en ome Jan wel meegelopen in de stoet. Ome Ben heeft bij de broeders op de St. Thomasschool gezeten. Het was een van de weinige scholen in Tilburg



Op het rapport een tekening van de St. Thomasschool



die niet o.l.v de Fraters stonden. Pastoor de Klijn van de parochie H. Margarita Maria had een hekel aan de fraters en koos dus bij de oprichting van de lagere school voor een broeder congregatie.

De school zit niet meer in het pand Ringbaan West 304, net zo min als de broeders, die ook niet meer in het naast gelegen pand wonen, hun voormalige klooster. Nu zijn het de kantoren van Van Boekel ea.

Kapper

We weten dat ome Ben met zijn 13 jaar, vanaf augustus 1934, bij kapper ter Veer in de Hoefstraat is gaan werken om het kappersvak te leren. Veel geleerd heeft hij daar niet. Het enige wat hij daar gedaan heeft is de kelder opruimen. Misschien hier en daar nog iemand inzepen, maar dan hield het op. Het was een kapper met weinig klandizie. De zaak hield al snel op te bestaan nl. in augustus 1935. Een maand later is hij bij kapper Louis van den Berg gaan werken aan de Korvelseweg. Zoals al in een eerdere krant is vermeld, was kapper van den Berg verwant aan de familie. Ome Ben had het daar best naar zijn zin, hij werd zowat beschouwd als hun zoon. Moest er op de kinderen opgepast worden, ome Ben was van de partij. Hij heeft daar ook het pruikenmaken geleerd. Intussen was ook de 2^e wereldoorlog uitgebroken en ome Ben moest onderduiken, anders had hij moeten gaan werken in Duitsland. Tijdens die tijd was hij als onderduiker werkzaam bij de boerenfamilie Timmermans in Diessen. Na de oorlog ging hij weer terug naar Louis van den Berg. Zijn schoonzoon Raymond Smulders nam in mei 1951 de kapsalon over. In de loop van 1952 kwam er ook een dameskapsalon bij. Dat was niets voor ome Ben en nam daarom in juni 1952 zijn ontslag. Hij was maar twee maanden werkeloos want in september ging hij voor noodhulp werken bij kapper Wed. A. Schurgers in Maastricht. Een maand later werd de kapsalon opgeheven en zat ome Ben weer thuis. Doch door bemiddeling van zijn broer Leo, die bij van Gend & Loos werkte, kon hij daar aan de slag. Hij werkte er tot oktober 1953. Van november 1953 tot maart 1954 was hij ter vervanging weer als kapper werkzaam bij kapper van Gorp.

Een ongeval met gevolgen

Waarschijnlijk in de tijd dat hij werkzaam was bij van Gend & Loos, ergens in 1953, maar voor juli, kreeg hij een ongeval. Hij fietste over het Korvelplein met zijn kameraden en daar kwam hij met zijn voorwiel in de tramrails terecht. Deze tramrails lagen er nog steeds sinds de laatste tram in 1937. Ome Ben sloeg over de kop en kwam met zijn rug op de straat te recht en was even buiten bewustzijn. Zijn vrienden hadden de ambulance gebeld. Intussen was ome Ben bijgekomen en samen strompelden ze naar de toegangsdeuren van de Korvelse kerk en gingen daar op de trap zitten. Ome Ben voelde zich tamelijk goed en wilde naar huis. De ambulance snelde voorbij, op zoek naar een patiënt, en de vriendenclub ging naar huis. De volgende morgen was Leiden in last, ome Ben kon niet meer op of neer van de pijn in zijn rug. Achteraf gezien heeft hij daardoor een hernia opgelopen. Door deze blessure is hij waarschijnlijk gestopt met zijn werk bij Van Gend & Loos.

In juli 1953 zouden opa en oma hun gouden bruiloft vieren, maar in die zelfde tijd zou ome Ben geopereerd worden aan zijn hernia. Maar de chirurg, dr. De Grood, was in Amerika waar hij ook een hernia moest opereren, hij was toen een van de weinige artsen die dat konden. Daardoor moest ome Ben op bed blijven liggen en werd de bruiloft uitgesteld tot juli 1954. Ook na de operatie bleef de hernia hem zijn hele leven parten spelen, hij moest zelfs een korset dragen.

Kromhoutkazerne



afwisselde baan. Telkens kwam er een nieuwe lichterijde rekruten binnen om daar hun opleiding te hebben. Soms moest hij naar de Willem II kazerne en soms moest hij met de kantinewagen mee het veld in, om de rekruten tijdens hun oefening te voorzien van hun natje en hun droogje. Hij heeft er gewerkt tot aan zijn pensioen in 1986.

Jupiterstraat

Opa Wijdemans is in 1960 overleden en oma in januari 1967. Samen met tante Frieda heeft hij voor opa en oma gezorgd tot ze beiden waren overleden. Een goed jaar daarna zijn ze samen verhuisd naar de Jupiterstraat, naar een flatje op één hoog zonder lift.

Ome Ben zijn grootste hobby was vissen. Hij was daarom dikwijls aan de kanaalkant te vinden, maar ook de Biesbosch trok hem. Hij kocht een motorboot en ging samen met tante Frieda hun vakantie doorbrengen op het water, samen gingen ze vissen en rookten de paling in een oude centrifuge. Ome Ben kende de Biesbosch op zijn duimpje, hij kende alle kreek en wist precies welke kreek hij niet moest ingaan als het ging ebbem.

Maar tante Frieda werd ouder en daar door werden de bootvakantie op den duur voor haar te vermoeiend. De boot werd verkocht en ome Ben bleef voortaan aan de kanaalkant in Tilburg vissen.

Ome Ben kreeg steeds meer last van zijn maag, zo erg, dat hij niet alles meer kon verdragen. De enige oplossing was een operatie. Er werd een nieuwe methode toegepast, waardoor hij weer alles kon verdragen, hij was de koning te rijk.

Een tiental jaren later kreeg hij hartstoomissen, hij werd snel moe. Het eind van het liedje was een open hartoperatie in de Klokkenberg in Breda. Hij knapte daar snel van op maar een flatje zonder lift kon niet meer.

Toen alles van de operatie achter de rug was zocht ome Ben weer werk, maar licht werk. Via zijn broer Jan, die als beroepsmilitair werkzaam was op de Kromhoutkazerne, kon hij daar bij het burgerpersoneel aan het werk in de kantine. En vanuit de Van Dijkstraat was dat als het ware om de hoek. Daar heeft hij met veel plezier gewerkt. Vele vrienden heeft hij daar gemaakt, zowel onder het burgerpersoneel als bij de beroepsmilitairen. Het was een



Hart van Brabantlaan



Gelukkig kon hij via zijn neef een flat krijgen aan de Hart van Brabantlaan in de "Grote Eik". Samen met tante Frieda heeft hij daar nog jaren kunnen wonen.

Samen zijn ze verschillende keren naar Wuppertal of naar Brussel geweest naar de hun zus Annie en Lena. Samen gingen ze uitstapjes maken in de omgeving of gewoon lekker bijkletsen.

Natuurlijk kwamen zij ook naar Tilburg en dan werden er in de omgeving van Tilburg uitstapjes gemaakt. De Efteling was daarbij

natuurlijk favoriet. Ook met deze uitstapjes was iedereen welkom. Zoals uit deze foto blijkt. Hierbij zaten ook twee buurkinderen uit de van Dijkstraat en achteraan staat een andere neef Jan van ome Tino.

In 1984, heeft ome Ben samen met Tante Frieda, hun broer ome Frans en diens dochter Gerry een Lourdes reis gemaakt. Een reis die niet alleen Lourdes betrof maar ook de omgeving. Samen hebben ze erg genoten van die reis. Vele foto's zijn daar het bewijs van. Maar de jaren bij tante Frieda begonnen te tellen. Tot twee keer toe brak zij haar heup en daardoor moest ome Ben het huishouden overnemen. Eerst nog met aanwijzingen van tante Frieda maar later toen dat niet meer ging, geheel zelfstandig. Haar gezondheid ging steeds verder achteruit en werd hulpbehoevend. De verzorging van tante Frieda heeft hij voor zijn rekening genomen. Hij bracht haar naar bed en haalde haar er 's morgens weer uit. Soms moest ze 's nachts naar het toilet en dan moest hij haar weer begeleiden. Op het einde ging dat eigenlijk niet meer en gelukkig kwam ze in het ziekenhuis terecht. Daar overleed ze 2 april 2003 op 94 jarige leeftijd.

Nu brak er een tijd aan dat ome Ben het alleen moest doen. Dat was niet altijd even gemakkelijk, want hij miste tante Frieda heel erg. Gelukkig had hij aanloop van neven en nichten en zijn buurvrouw kwam elke avond bij hem televisie kijken. Toen ook zijn gezondheid achteruit begon te gaan, het een en ander begon te vergeten, zoals bijvoorbeeld de aardappels van het vuur halen of om het gas af te sluiten werd het tijd om aan een verzorgingshuis te denken.



Lourdesreis

De Reijshoeve

Maar daar voelde hij eerst heel weinig voor. Hij zat nog steeds voor ogen met het oude St. Josephgesticht aan de Lange Nieuwstraat, waar hij veel is geweest. Hij moest daar de oudjes gaan scheren en knippen en ook zijn opa heeft hij naar geschoren en geknipt. En als er daar iemand was overleden moest hij die gaan scheren. Dus hij kende het St. Josephgesticht van haver tot gort en meende nog steeds dat er in de verzorgingshuizen nog een middeleeuwse wind waaide. Ook toen de Reijshoeve in zicht kwam en hij ging kijken, was hij nog niet overtuigd van de goede bedoelingen van het tehuis. Hij verkondigde overal dat hij naar het gesticht moest. Gelukkig veranderde dat snel toen hij er eenmaal woonde. Hij maakte vrienden en vriendinnen en het personeel droeg hem op handen. Kortom hij was er gelukkig, al hoewel hij telkens zei: “het moet het kan niet anders, we maken er daarom het beste van”.

Drie verjaardagen heeft hij er gevierd met zijn neven en nichten. Want al zijn broers en zusters waren overleden. Hij was de jongste en bleef ook als laatste over. Hij was aangewezen op zijn neven en nichten en die lieten zich niet onbetuigd. Wat was hij in zijn nopjes tijdens de reünie van 2012, zowat iedereen was aanwezig, neven en nichten, hun kinderen en soms ook hun kleinkinderen. Eén grote familie.



Vakantie in Voorthuizen met ome Leo en Tante Rika. Dochter Frieda en de kinderen zijn op bezoek.



En toen hij in het ziekenhuis kwam te liggen met een zware hersenbloeding hebben ze bij hem dag en nacht gewaakt tot dat hij overleed.

Hij heeft 91 jaar lief en leed gekend, was geliefd bij iedereen. Het was ome Ben voor en ome Ben na. Wie heeft er zo'n ome Ben gehad?

We hebben hem een waardige uitvaart gegeven en de bloemen liggen bij opa en oma Wijdemans op het graf.





De Steenkapper



Familiekrant 10

j.wijdemans@hetnet.nl

Februari 2013

Mededelingen

De vorige Familiekrant is als nr.8 genummerd, dit moet nr. 9 zijn.

Tijdens de begrafenis van ome Ben is er gecollecteerd in de kerk. Van dit geld wordt door de parochie 5 h.h.Missen gedaan. Ik heb deze op de volgende data laten zetten:

1^e Paasdag 31 maart 2013 om 10 uur

Zondag 7 april om 10 uur (tevens de verjaardag van oma Wijdemans)

1^e Pinksterdag 19 mei 2013 om 10 uur

Zondag 14 juli om 10 uur (15 juli verjaardag ome Ben)

Zondag 12 januari 2014 om 10 uur (1^e jaargetijde ome Ben en verjaardag opa Wijdemans)

Nog meer Wijdemansen

Verschillende familieleden zijn al eens de naam Wijdemans tegen gekomen, die geen directe familie zijn. Ik wil er drie hier gaan behandelen.

De allereerste kwam ik zelf tegen in het openluchtmuseum in Arnhem en naar aanleiding daarvan heb ik enige correspondentie met hem gevoerd.

De tweede kwam onze nicht Anja van ome Jan tegen in Goes, toen zij haar schoenen ter reparatie gaf bij de schoenmaker, die ook Wijdemans bleek te heten.

De derde zijn meerderen van ons tegengekomen en wel in Bergen op Zoom, de opticien. Bij de reünie kwam een brillenkoker van die opticien te voorschijn.

De voorvaders van deze drie Wijdemansen splitsen zich al heel vroeg van onze voorvader af.

Cornelis Dierckesen Weijdemans gehuwd met Anneke Lauwerysse, woonden in Raamsdonk. Zij zijn gehuwd in Groot-Waspik in december 1703. (Raamsdonk had geen katholieke kerk).

Dit echtpaar kreeg 13 kinderen waarvan er minstens twee nog géén jaar geworden zijn. Het derde kind was Theodorus en het vijfde Josephus. Deze laatste is onze rechtstreekse voorvader. Theodorus is de voorvader van de drie hierboven beschreven Wijdemansen.

Theodorus was in januari 1742 gehuwd met Anna Verschuren. Beiden waren afkomstig van Raamsdonk en zijn daar ook overleden. Zij kregen ook 13 kinderen waarvan de grootste helft vroegtijdig is overleden. Hun jongste kind Cornelis is de volgende voorvader van het drietal.

Cornelis trouwt in augustus 1775 met Joanna van Gerven. Beiden ook geboren en overleden in Raamsdonk. Cornelis was landbouwer van zijn vak. Tot hier toe wordt de naam als Weijdemans geschreven. Hun kinderen heten allemaal Wijdemans. Het is een gezin van 9 kinderen waarvan er maar drie zijn getrouwd. Hun zoon Andreas is weer de voorvader. Hij is gehuwd met Mechelina (of Engelina) Knapen in mei 1819 te Oosterhout. Andreas is geboren in Raamsdonk maar zijn vrouw in Oosterhout en beiden zijn overleden in Oosterhout. Ze zijn respectievelijk 47 en 41 jaar geworden. Andreas was bij zijn huwelijk schoenmaker en bij zijn overlijden leerlooier. Zij kregen acht kinderen waarvan er vier zijn gehuwd. De drie jongsten zijn erg jong en ongehuwd in Oosterhout overleden. De rest is niet honk vast. Vier van de vijf

vertrekken naar Loon op Zand (lees Kaatsheuvel) en eentje naar Amsterdam. Deze laatste zorgt voor een grote familieclan in het noorden van het land. De drie oudsten zijn jongens en allen schoenmaker, het vierde kind is een meisje maar overleed ongehuwd op 23 jarige leeftijd. De oudste jongen, Cornelis, is weer een voorvader. Hij huwt in januari 1844 met Lucia Brekelmans die reeds in 1865 overlijdt. Uit dit huwelijk zijn zes kinderen geboren waarvan er vijf ongehuwd zijn overleden. Alleen het jongste kind, Johanna, is gehuwd. Omdat Cornelis met vrij jonge kinderen blijft zitten, huwt hij opnieuw in april 1864 met Maria Smolders. Zij krijgen zeven kinderen, waarvan één doodgeboren en een slechts één jaar wordt. We gaan verder met het vierde kind, Martinus.

Martinus Wijdemans en Johanna van Lier

Hij is ook weer schoenmaker en huwt in april 1904 te Arnhem met de in Herwen en Aerdt (4 km ten noorden van Lobith) geboren Johanna van Lier. Zij gaan in Arnhem wonen en zijn daar beiden overleden. Dit gezin krijgt elf kinderen, ze zijn allen te Arnhem geboren. Met twee van deze kinderen gaan we verder.

Adrianus Wijdemans en Johanna Emans

De vijfde is Adrianus, hij is in september 1945 te Arnhem gehuwd met Johanna Emans. Hij is ook weer schoenmaker en zij zijn de ouders van Martinus Wijdemans, de fotograaf van het openluchtmuseum in Arnhem.

Martinus Wijdemans en Elisabeth Meinema



Hij is in juli 1976 gehuwd met Elisabeth Meinema. Martien Wijdemans, geboren in 1946 is intussen 66 jaar en mogelijk gepensioneerd. Zijn twee zonen zijn ook fotograaf van beroep. Een van hun heet ook Martien, van de andere weet ik de naam niet. Gezien hun uithangbord zijn ze beiden als fotograaf werkzaam in het park. Vader Martien fotografeerde vooral in het park en voor het park en als er weer eens een gebouw was dat eventueel voor het

park zou zijn, dan fotografeerde hij dat van binnen en buiten, van onder tot boven en van voor tot achter, zodat bij de wederopbouw daarvan gebruik kon worden gemaakt. In het atelier in het park konden de bezoekers zich in ouderwetse kleding hijsen en dan werd van hen een foto gemaakt tegen een nostalgische achtergrond. Nu doen dat zijn beide zoons. Hun atelier staat tegenover de smederij met hoefstal.

Martinus Wijdemans en Maria Koster

Het achtste kind van Adrianus Wijdemans en Johanna Emans is Martinus Wijdemans. Hij is ook weer schoenmaker. Hij huwt met Theodora Kraan die al in 1941 overlijdt, 5 maanden na

haar doodgeboren kind. Martinus huwt voor de tweede maal met Maria Koster, afkomstig van Rotterdam. Zij krijgen twee kinderen, Josephus (Jos) en Koenraad. Het echtpaar verhuist in 1964 naar de provincie Zeeland, naar Goes en begint daar een schoenmakerij en schoenenwinkel aan de Lange Vorststraat. Maria Koster overlijdt in 1973 in Goes en Martinus in 1981 in Oostburg.

Jos Wijdemans en Elsbeth ten Broek



De schoenmaker die Anja tegenkwam was de zoon van Martinus, Josephus Wijdemans. In Goes beter bekend als Jos Wijdemans. Jos is in 1977 gehuwd met Elsbeth ten Broek. Hij nam de schoenmakerij “shoe service Martin Wijdemans” van zijn vader over. In 1984 begon hij een nieuwe zaak met winkel aan de Oude Vismarkt onder de naam: “Jos Wijdemans schoenspecialzaak”. Jos is Meester-Schoenmaker en lid van het Gilde. Zij verkopen comfort schoenen en de klantvriendelijkheid staat

voorop. Zijn vrouw doet veelal het stikwerk aan de schoenen, ritsen inzetten en tassen stikken. Wanneer de schoenen klaar zijn worden ze ook nog even mooi opgepoetst zo dat ze glimmend de deur uit gaan.

De winkel aan de Oude Vismarkt 10 is inmiddels gesloten. Ze hebben een opheffingsuitverkoop gehouden tot 26 februari 2011. Jos was 26 november 2010 vijftenzestig jaar geworden en beide vonden het welletjes, er was nog meer te beleven als alleen de schoenen.

Koenraad Wijdemans en Margaretha Schönhagen



Het team: v.l.n.r.: Roy van Doornik, Margreet Wijdemans, Koen Wijdemans, Anke Brooijmans, Florence van Helden, Famke de Bont & Lisette Wijdemans

De andere zoon van Martinus Wijdemans en Maria Koster is Koenraad. Ook hij gaat met zijn ouders in 1964 naar Goes. Maar in tegenstelling van zijn broer Jos, wordt hij geen schoenmaker maar opticien. Hij huwt in 1972 met Margaretha Schönhagen en vestigt zich in Bergen op Zoom als opticien. Zij hebben minstens twee kinderen waarvan Mariska en Lisette inmiddels ook in winkel het team versterken.

In 1981 startten Koen en Margreet Wijdemans hun eigen zaak onder de naam “Wijdemans Modebrillen” in het hart van de stad Bergen op Zoom. Vanaf het begin zijn zij van



mening dat een bril meer kan zijn dan enkel een middel om beter te kunnen zien. Mode, originaliteit en design ging zo een belangrijke factor spelen in de collectie. Daarnaast vinden ze service en kwaliteit in een persoonlijke atmosfeer belangrijk om zo een prettige relatie met hun klanten op te bouwen. Ze proberen de mensen te benaderen op een manier zoals zij zelf dat ook graag hebben, wanneer ze een winkel binnen stappen. Het creëren van vertrouwen is een belangrijke basis om samen met de klant tot een optimaal product te komen.

Inmiddels is de winkel uitgegroeid tot een zaak die voorop loopt in hun collectie en op het gebied van contactlenzen en optometrie. Door beurzen, nascholing en cursussen blijft de kennis zeer up to date, zodat de klanten altijd op de hoogte kunnen worden gehouden van de ontwikkelingen op het gebied van oogzorg en brilmode. Want tenslotte blijven hun wensen centraal in deze onderneming.

Dat was een familie Wijdemans, die enigen van ons, in de loop der tijden zijn tegengekomen. Het is familie, maar heel ver weg, zgn. "vogeltjesfamilie".

Joseph Antzn.



De Steenkapper

Raemsdonck.



Familiekrant 11

j.wijdemans@hetnet.nl

Maart 2013

Een nieuw verhaal, maar nu over onze Pa of te wel ome Antoon. Misschien is het leuk, om een verhaal te schrijven over je eigen vader en moeder. Ik geef de voorzet met het levensverhaal van onze pa en ons moeder.

Portret 2

De jeugd van onze pa

Ons ze pa is geboren op 9 december 1909 in de Lange Schijfstraat op nr. 21. Hij was het vijfde kind van opa en oma Wijdemans. Hij werd gedoopt op 10 december in de kerk van de Noordhoek en kreeg de doopnamen Antonius, Alphonsus Josephus Henricus. Aan wie had hij



zijn namen te danken? Zijn eerste naam komt van de vader van oma Wijdemans, Antony van Gerwen, die in 1887 was overleden. De tweede naam is afkomstig van Alphonsus Bax, de vader van ome Antoine. Alphonsus was getrouwd met Lucia van Gerwen, een dochter van Anthony van Gerwen en Cornelia Schraven, de eerste vrouw van Anthony. Cornelia Schraven was in 1875 overleden. De derde naam is afkomstig van opa Wijdemans. En tenslotte de vierde en laatste naam is mogelijk afkomstig van de vader van Cornelia Schraven nl. Henricus

Schraven gehuwd met Lucia van Gils.

Ome Antoon is naar de bewaarschool gegaan in de Elsenstraat 16, bij de Urselinen. Na de bewaarschool ging hij naar de lagere jongensschool van de fraters, eveneens in de Elsenstraat maar op nr. 64. Deze school heette H.Hart van Jezusschool, dezelfde patroon als die van de Noordhoekse kerk.

Op 1 april 1923 ging hij naar de Ambachtsschool aan de Spoorlaan 141, om er het vak van Meubelmaker te leren. Op 31 maart 1926 kreeg hij zijn diploma. De scholen begonnen toen nog op 1 april.

Werken

Uit overlevering weet ik dat onze pa bij de Fa. Hazen en de gebroeders Kemkes heeft gewerkt. De Fa. Hazen was een meubelmakerij aan de Langestraat 100. Aloysius Hazen was een vrijgezel. Van deze meubelmakerij was verder niets van bekend. Later is hij gaan werken bij de schrijnwerkerij en meubelmakerij van Mathias en Heinrich Kemkes. Ze zijn beiden, respectievelijk 24 en 25 jaar oud, halverwege het jaar 1924 naar Tilburg gekomen vanuit Hönnepel en zijn daar ook geboren. Hönnepel hoort onder Kalkar en ligt pal tegen “Kernwasser Wunderland” in Kalkar. Beiden zijn gaan wonen in de Koestraat en later in de Noord Besterdstraat. In 1925 wonen ze in de Nijverstraat nr. 18 en 20, waar zij ook een schrijnwerkerij hebben. In 1927 komt een andere broer Hermann Josef, ook bij hen wonen, hij was stoffeerder. Hun ouders zijn, of overleden, of zijn in Duitsland gebleven.

OPENING.
Hiermede geven wij kennis van de OPENING
onzer Werkplaats.
Levering van 1ste klas MEUBELS
tegen zeer billijke prijzen.
Bovendien houden wij ons aanbevolen voor alle
voorkomende Timmermanswerken.
Beleefd aanbevelend, 7486
GEBRs. KEMKES
Nijverstraat 18.

flink aan de weg. In de Heikese kerk staan bijvoorbeeld kerkbanken die onze pa voor de Fa. Kemkes heeft gemaakt, ook werd hij naar Brussel uitgezonden om daar huizen en gebouwen

WERK-OPDRACHT.
De eikenhouten betimmering en de daarbij
behoorende werken, welke worden uitgevoerd
voor de Congregatie der Eerw. Zusters van
Liefde te Schijndel ten dienste van de Kapel,
aldaar, is opgedragen aan de Fa. Gebr. **Kem-
kes** te Tilburg.
Het geheel staat onder leiding van den archi-
tect M. van Beek, te Eindhoven.

staallose spijkers vanwege het magnetisme. Ik weet dat onze pa zich daar niet altijd aan gehouden heeft. Of hij dat gedaan heeft om te saboteren of om werk te houden (de ballen kwamen telkens terug naar Kemkes) dat is me nooit verteld. Nog steeds ligt dat kompas op het vliegveld Gilze-Rijen en is



Langestraat 100

Heinrich trouwt in 1929 met Maria Rijnen. Een Tilburgse van geboorte maar zij woonde in Roosendaal als filiaalhoudster van Jamin. Doch direct na hun trouwen zijn ze in Tilburg gaan wonen. Broer Mathias trouwt in 1930 met de Weense Leopoldine Kisling, die op dat moment ook in Tilburg woonde. De Fa. Gebroeders Kemkes timmerde

in de Horta stijl op te knappen en te vernieuwen. Helaas weet ik niet waar en wanneer in Brussel. De firma was dus in binnen- en buitenland bekend. Ook tijdens de oorlog heeft hij voor Kemkes gewerkt. Voor de Weermacht moest het bedrijf op het vliegveld Gilze een kompas maken om de kompassen van de vliegtuigen te ijken. Dat houten apparaat rolde op houten ballen. Deze moesten voorzien worden van ijzer-en of

WERK GEGUND.
Voor rekening Groot-Seminarie te Haaren
N.B., is ten dienste van de nieuwe Kapel
aldaar, de post kerkbanken opgedragen aan
de firma Gebr. **Kemkes**, alhier.

werelderfgoed geworden. Ik hoop nog steeds dat ik dat apparaat eens kan zien en fotograferen.

In de oorlog was Mathias erg Duits gezind in tegenstelling van Heinrich. Mogelijk ligt dat aan hun echtgenotes. Die van Mathias was een Weense en die van Heinrich een Tilburgse.

Op het einde van de oorlog schijnt Mathias Nederland te hebben verlaten, maar Heinrich is met zijn gezin hier gebleven. Nog in 1950 geeft hij in Tilburg een doodgeboren kind aan. Heinrich is op 1 april 1974 in Tilburg overleden en Maria Rijnen is op 9 mei 1981 in Tilburg overleden. Waar Mathias en zijn gezin zijn gebleven, zullen we waarschijnlijk nooit te weten komen.

Onze pa heeft tot de "spertijd" bij Kemkes gewerkt. Tijdens de spertijd mocht hij niet meer van Goirle naar Tilburg en na de oorlog is hij bij de Fa. Jan Vekemans in Goirle gaan werken.

De schrijnwerkerij van Kemkes is na de oorlog failliet verklaard, getuige de advertentie in 1945.

Tijdens de spertijd had hij geen inkomen meer en moest naar de sociale dienst van de gemeente Goirle, zoals zo velen. Maar in Goirle deed men moeilijk omdat onze pa bij Duitsers had gewerkt. Voor zijn gezin (ik was intussen ook geboren) kreeg hij dan ook het minimum van het minimum of te wel een habbekrats.

BEKENDMAKING.
Eenieder die iets te vorderen heeft van, verschuldigd is aan of goederen onder zich heeft, om welke redenen dan ook, van:
de Firma Gebrs. **Kemkes**, Noordstr. 97, Tilburg;
den heer H. Kempkes, Bisschop Sonniusstraat 8, Tilburg; 8410
gelieve hiervan binnen 2 weken opgave te doen
aan den voorlopigen beheerder: A. J. Naber, Rielseweg 50 te Tilburg.

Ons moeder

Ons moeder is geboren op 27 september 1905 op de Korvelseweg 251 als derde kind in het gezin Hendrikus Vennix en Arnolda Wagemans. Zij werd dezelfde dag gedoopt in de oude kerk van Korvel, die toentertijd midden op het Korvelplein stond en die opgetrokken was in de Waterstaatsstijl.



De doopnamen van ons moeder waren Theresia Maria Paulina. Theresia kwam van haar oma Theresia Kolsters die getrouwd was met Piet Vennix. De naam Maria komt van de zus van mijn oma Vennix nl. Maria Catharina Wagemans en ingetreden als zuster Leonardia en de naam Paulina komt ook van een zus van oma Vennix nl.

Paulina Arnolda Wagemans en eveneens ingetreden als zuster Hilaria. Beiden waren lid van de congregatie van de zusters van Liefde van de oude Dijk. Zuster Leonardia was al in 1896 overleden.

De bewaarschool- en de lagere schooltijd heeft ons moeder doorgebracht aan de Korvelseweg eveneens bij de zusters van Liefde. Ze is gaan werken bij Majoie's sigarenfabriek aan het Wilhelminapark 69. Daar maakten ze o.a. het merk "Gulden Vlies". Ons moeder moest in het directie kantoor noteren wat de heren van bepaalde sigaren vonden. Zij rookten dan een bepaalde sigaar en gaven daar hun commentaar op. Dat is ook de reden dat ons moeder zo graag de reuk van sigaren heerlijk vond. Later is ze bij de Fa. Gebroeders Gersons gaan werken aan de Lange Schijfstraat 107. Dat was een bedrijf dat handelde in wolafvallen. Ze deed daar kantoorwerk, tot dat men haar moesten ontslaan "wegens slapte". In de tussen tijd heeft zij bij st.Genesus, het diploma typiste gehaald en heeft ze aan de Modevakschool met

goed gevolg het examen Lingerie gedaan. En aan de Volkshuishoud- en Industrie- school st. Dionisius heeft ze het diploma “koken-huishoudkunde en was-behandeling” gehaald.

Na Gersons heeft ze gewerkt bij Jac. Claessen, “Eerste Tilburgs Boekhoudkantoor” aan de Zwijzenstraat 57. Tot eind augustus 1937, toen hield het kantoor op te bestaan omdat Jac. Claessen met zijn vrouw naar Curaçao is vertrokken, waarschijnlijk omdat hij het met de

oorlogsdreiging het hier niet meer zag zitten. Ook ons moeder zou daar naar toe gaan met onze pa. Rond 1930 heeft zij verkering gekregen met onze pa en samen zouden ook zij naar Curaçao vertrekken. Het was al zo ver, dat zij wisten met welke boot zij zouden vertrekken. Maar, toen de boot onderweg was naar Nederland werd hij door de Luftwaffe gebombardeerd



Achter 3^e boom links staat geboortehuis van ons moeder, Korvelseweg 251.

en toen was het afgelopen met de passagiersvaart op de wereldzeeën en dus ging ook de emigratie niet meer door. Jac Claessen heeft nog altijd met ons gecorrespondeerd tot zij einde jaren 50 van de vorige eeuw terug zijn gekomen en weer in Tilburg zijn gaan wonen. Geregeld hebben zij ons aan de Emmastraat bezocht.



Emmastraat 48

Maar het leven hier ging door. Ons moeder is bij het Chicagotheater gaan werken. Bij Herman van der Waarden aan de Prinses Julianastraat 17. Tot aan haar trouwen einde 1941 heeft ze daar gewerkt. Zoals wel bekend is mochten er tijdens de oorlog alleen films gedraaid worden die door de bezetters goedgekeurd waren. Daarom liepen die nog al eens het kantoor binnen en brachten veel militairen hun vrije tijd door in de filmzaal. En ons moeder zat tussen de andere werkzaamheden door op het kantoor illegaal typewerk te doen. Dat was tegen het zeer been van Herman van de Waarden. Hij had haar al menigmaal gewaarschuwd maar daar trok ze zich niets van aan, want als het fout

zou lopen dan zou ook Herman van de Waarden opgepakt worden. Het is in ieder geval goed afgelopen want op 30 december 1941 zijn ons pa en moeder in de Korvelse kerk getrouwd en zijn in Goirle gaan wonen in de Akkerstraat 48, die later is hernoemd tot Emmastraat.

Het leven in Goirle

Hoe ons pa en moeder aan elkaar zijn gekomen weet ik niet. Ze waren allebei erg verslingerd aan fotograferen en ons moeder heeft gespeeld in de Revues van “Korvel Vooruit” en was bij de toneelvereniging “de Propyleeën”. Ze heeft o.a meegespeeld in de operette “Im Weissen Rössel”. Ook onze pa heeft toneel gespeeld, maar dat ging hem niet zo goed af, volgens ons moeder. Hij was beter in decors maken, zoals ik dat later met hem verschillende keren gedaan heb.



juli 1937, brug over de Donge bij de TWM

Samen hebben ze veel gereisd voor hun trouwen. Onze pa had een tandem en daar hebben ze samen heel Nederland en België mee doorkruist. Vele foto's getuigen daarvan, overnachten deden ze in jeugdherbergen.

Na hun huwelijk zijn ze dus in Goirle gaan wonen, waar ik in 1944 ter wereld kwam, daags voor Dolle Dinsdag. Van begin oktober tot 27 oktober 1944 hebben we in de schuilkelder gezeten achter in de tuin. Ik sliep in een Vimkistje met onze hond er vlak naast. Dat ons moeder niet bang was voor de Duitsers blijkt wel uit het feit toen die soldaten ingekwartierd moesten worden en ze met alle geweld beneden wilden slapen omdat het daar het veiligst was. Ons moeder heeft ze "flink aangesproken" en gezegd dat ze zelf maar boven moesten slapen, anders konden ze inrukken. Dat heeft blijkbaar zoveel indruk gemaakt dat ze toch maar naar boven gingen.

Ik was dan wel geboren, maar daarnaast zijn er een viertal

miskramen geweest en twee doodgeboren kinderen. Ons moeder heeft het daar erg moeilijk mee gehad. Vooral ook omdat ongedoopt gestorven kinderen niet in gewijde aarde mochten worden begraven. Die hadden een eigen massagraf op het kerkhof. Dat heeft vele moeders en vaders erg veel pijn gedaan. Gelukkig denkt men daar in onze tijd anders over. Op vele kerkhoven zijn dan ook monumenten opgericht voor deze ongedoopt gestorven kinderen. Mede door het verdriet van ons moeder heb ik het initiatief genomen voor zo'n monument op ons Goirles Kerkhof en heb het begeleid tot het monument er stond. Ons moeder heeft dat niet meer mee mogen maken en gezien de grote opkomst bij de onthulling en inwijding, speelt dat verdriet bij heel veel ouders.



Onze pa is na de oorlog plaatselijk vertegenwoordiger van het sociaal bouwnijverheid geworden, d.w.z. iedereen die werkeloos was, moest zich drie keer per week melden. Op



maandag en woensdag ontving ons moeder die gasten en zaterdags kregen ze hun uitkering mee. Eens per jaar werden de vakantiebonnen ingeleverd, dat was een stress tijd voor het hele gezin. Alles moest kloppen tot op de cent. Onze pa rekende het uit met de rekenmachine, ons moeder vertrouwde die dingen niet en deed het uit het hoofd. De uitkomsten waren altijd hetzelfde. Op het laatst ging dit over enige tienduizenden gulden en die lagen bij ons thuis klaar in loonzakjes. Dit heeft hij volgehouden tot eind zeventiger jaren, ook nog toen ze in de

Pater Pirestraat woonden. Daar naast was hij ook penningmeester van de Katholieke

Bouwvakarbeiderbond en van de commissie van beheer van het Bondsgebouw. In beide gevallen deed ons moeder de boekhouding.

Toen ze eind 1971 in de Pater Pirestraat gingen wonen verspeelde ons moeder, al naar enkele weken, haar ringvinger aan de voordeurknop. Zo ging zij door het leven met negen vingers, iets waarover ze gelukkig grappen kon maken. Maar haar gezondheid ging steeds verder achteruit. De grootste klap kreeg ze toen ze hoorde dat “de prent van de week” Cees Robben plotseling was overleden. Cees was voorzitter geweest van de Heemkundige kring en als zodanig veel bij ons over de vloer geweest. De laatste dagen van haar leven is ze in het verpleeghuis geweest omdat onze pa haar niet meer kon verzorgen. Daar is ze op 14 april 1988 overleden. Onze pa heeft

daarna het huishouden nog enige jaren alleen gedaan, zo goed en zo kwaad als dat het ging. Ten laatste kreeg hij prostaatkanker wat weer uitdraaide op botkanker. Hij kwam in het ziekenhuis terecht waar hij tijdens een wasbeurt niet helemaal professioneel is behandeld waardoor zijn rug is gebroken en vanaf halverwege verlamd raakte. Hij had dat zelf niet zo in de gaten, althans zo liet hij dat overkomen. Hij wilde eigenlijk niemand tot last zijn.



Het enige wat hij wilde, dat was terug naar Goirle, desnoods naar het verpleeghuis. Op een gegeven moment had ik dat voor elkaar, toen hij enkele dagen later plotseling, zonder dat er iemand bij was, overleed op 18 juni 1992. Beiden haalden de leeftijd van 82 jaar.

Dit was een portret van ons pa en moeder, wie volgt, het hoeft niet zo uitgebreid.

Joseph Wijdemans Antzn.



De Steenkapper



Extra editie

j.wijdemans@hetnet.nl

Maart 2013

Beste neven en nichten,

Een extra Steenkapper want er zijn nieuwigheden.

Als eerste: de as van ome Ben wordt op zijn verjaardag uitgestrooid, dus op maandag 15 juli. Wij worden verwacht om 16.30 u bij de ingang van Aula I van het crematorium. Daar worden we opgewacht.

Daarna worden we ontvangen met een kopje koffie of thee en gaan we gezamenlijk naar het strooiveld. Iedereen is daarbij uitgenodigd, maar ik zou wel willen weten hoeveel personen er aanwezig zullen zijn i.v.m. met de koffie. Gelieve u **vóór 1 mei** opgeven via mijn emailadres: j.wijdemans@hetnet.nl.

Bij de uitvaart van ome Ben heb ik verteld dat we een bijeenkomst zouden houden rond zijn verjaardag. Wij hebben dit gepland op 20 juli in "de Driehoek" Gendringenlaan 179. Dat is links voor op de hoek van het gebouw van "de Reyshoeve".

We hebben "de Driehoek" gehuurd van 19.00 u tot 22.00 u. Vanaf 19.00 uur is iedereen van harte welkom om nog eenmaal Ome Ben te gedenken en zijn verjaardag te vieren.

We worden verwelkomd met koffie en gebak. Verder zal de avond verlopen als bij de verjaardagen van ome Ben.

Alleen met dat verschil dat we de onkosten nu zelf moeten dragen. Daarom vragen we een bescheiden bijdrage van € 7,50 per persoon. Gelieve dit bedrag over te maken op rekeningnummer/IBAM: NL63 INGB 0001 349902 t.n.v J.A.M.Wijdemans **vóór 15 april**. We weten dan meteen hoeveel personen er komen.

We weten dat er verschillende familieleden zijn die we hier een groot plezier mee doen. **Tevens is 20 juli ook de eerste dag van de Tilburgse kermis.** Het is maar dat je het weet!

Wij hopen op een zelfde opkomst als met zijn verjaardag in de vorige jaren.

Namens het reüniecomité wens ik jullie prettige Paasdagen,

Joseph Wijdemans





De Steenkapper



Familiekrant 12

j.wijdemans@hetnet.nl

April 2013

Overgrootvader Jacobus Wijdemans was de eerste keer getrouwd met Maria Elisabeth van Deun geboren te Helmond op 26 december 1850. Dat is Opa Wijdemans zijn echte moeder. Maria Elisabeth overlijdt, 30 jaar oud, op 28 januari 1881. Getuige bij het huwelijk was o.a. haar oom Cornelis van der Hammen. (Zie krant nr. 1)

Zij was de dochter van Jan Baptist van Deun en Gerdina van Venrooy. Het gezin van Jan Baptist telde 9 kinderen, waarvan er één maar 5 dagen oud is geworden. Maria Elisabeth was de laatste op één na. Zij had vijf zussen en drie broers. Haar zuster Petronella en haar broer Francis waren met elkaars schoonbroer en schoonzus getrouwd.

Vader Jan Baptist was wever van beroep. Helmond was een textielstad, even als Tilburg.

De textielgeschiedenis



In het 14e-eeuwse Helmond bestonden er al gilden van de wevers, de volders, en de droogscheerders. Er waren nog meer gilden alleen deze drie gilden hadden met textiel te maken. Ze hadden rechtstreeks met de lakenindustrie van doen. Tegen het einde van de 15e eeuw vond er een geleidelijke overgang van wol naar linnen plaats. Er werd in die tijd in de omgeving veel vlas verbouwd. Niet voor niets heette de Helmondse

Rederijkerskamer omstreeks 1620 "De

Vlasbloem".

In 1798 werd het Ancien Régime afgeschaft, inclusief de gilden. De opdrachten uit Haarlem waren inmiddels al lang opgedroogd en de plaatselijke ondernemers gingen zelf meer aan de slag. De nieuwe ontwikkelingen in de nijverheid werden versneld door de aanleg van de Zuid-Willemsvaart, die in 1826 geopend werd. Naast de weverijen en de bijbehorende garenververijen en -blekerijen kwamen ook andere takken van de textielnijverheid tot ontwikkeling. Vooral de deelname van de Amsterdamse familie Van Vlissingen in de plaatselijke katoendrukkerij van Sutorius was van belang. Het bedrijf van P.F. van Vlissingen & Co. groeide in de tweede helft van de 19de eeuw uit tot de grootste katoendrukkerij in Nederland. Aanvankelijk liep de



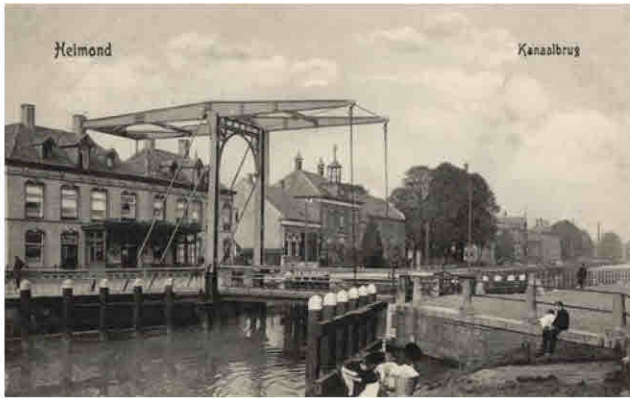
O.L.Vrouwe Kerk

ontwikkeling van de industrie achter bij die in Twente. Evenals Tilburg en Goirle waren er in Helmond veel thuiswevers. Maar nadat in 1870 de stoommachine zijn intrede deed, mechaniseerden de weverijen in vrij snel tempo: in 1900 was de Helmondse thuisweverij verdwenen. Deze mechanisering stond voor een deel ook in verband met de komst van een nieuwe verbinding, Helmond kreeg in 1866 een eigen station aan de spoorlijn Eindhoven-Helmond-Venlo.

In 1890 waren er in Helmond dertien stoomweverijen, waarvan er in 1914 nog zeven over waren. Soms werden bedrijven geliquideerd bij gebrek aan opvolging.

Toen na de Tweede Wereldoorlog de industrie weer op gang kwam, was de textielindustrie was nog steeds de belangrijkste bedrijfstak. Er bestonden toen een aantal weverijen met spinnerij, een katoendrukkerij, twee garenfabrieken en enkele confectieateliers. Dit veranderde echter spoedig. De concurrentie met lagelonenlanden eiste haar tol. Dit alles leidde tot een hoge werkloosheid en verpaupering. Door initiatieven zoals "Helmond Groeistad" en het aantrekken van nieuwe bedrijven kwam Helmond er uiteindelijk weer bovenop.

Zoals we zagen kwam de textielnijverheid in de 19^e eeuw tot volle bloei, dat had tot gevolg



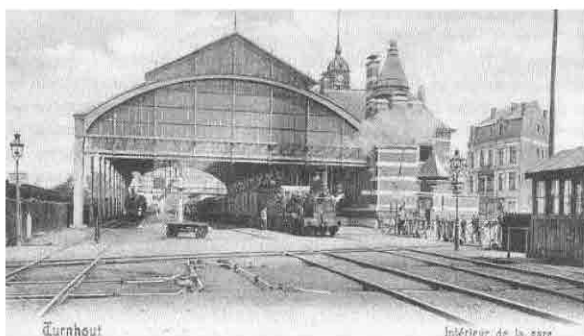
dat er textielarbeiders nodig waren en die waren niet altijd genoeg voor handen. Er werden dus arbeiders van elders gehaald. Jan Baptist van Deun was ook zo'n "gastarbeider". Hij kwam van Turnhout en was daar op 22 november 1807 geboren. Hij is met zijn vader en de kinderen tussen 1812 en 1819 naar Helmond gekomen. Zijn vader was weduwnaar en werkte ook als wever in de textiel. In welk bedrijf zij hebben gewerkt is niet meer te achterhalen.

We weten in ieder geval dat de familie Van Deun afkomstig van Turnhout.

Ik ben verschillende keren in het gemeentearchief van Helmond geweest, maar liep op zekere keer helemaal vast met de familie Van Deun. In tussen had ook de gemeentearchivaris zijn best gedaan om mij behulpzaam te zijn. Maar ook hij kwam er niet uit. Daarbij was al tegen sluitingstijd, dus ik moest helaas huiswaarts.

De volgende dag werd ik op school gebeld door de gemeentearchivaris dat hij nieuws had. Hij had het niet kunnen uitstaan dat ook hij niet verder kon. Hij had naar Turnhout gebeld en was zo te weten gekomen dat de rest van de voorouders allemaal uit Turnhout kwamen en dat ik daar veel meer aan de weet zou komen. Aldus reisde ik een paar dagen later af naar Turnhout.

Turnhout



De stad die zich ontwikkelde op een kruispunt van handelswegen kreeg in 1212 stadsrechten. Voor de ontwikkeling van Turnhout was naast de handelsactiviteiten vooral de textielindustrie van groot belang. Turnhout specialiseerde zich aanvankelijk in de lakennijverheid, maar vanaf de 16de eeuw ging men over naar de productie van textielwaren op basis van vlas, zoals linnen en vooral tijk, een wat ruwere stof. Tijdens

de godsdienstoorlogen had Turnhout zwaar te lijden van de gevechten en een heleboel tijdwevers weken uit naar het noorden. De papierverwerkende nijverheid zorgde voor nieuwe, economische perspectieven. Talrijke bedrijven begonnen met het uitgeven en drukken van vooral devote literatuur, prentjes en kerkboeken en in een latere fase ook met de productie van speelkaarten. Hierdoor nam de textiel een steeds minder belangrijke plek in binnen de stad en waren wevers genoodzaakt elders hun geluk te vinden.

Dat zal ook de oorzaak zijn dat de familie Van Deun naar de textielstad Helmond is verhuisd. Ik heb in Turnhout nog drie generaties Van Deun's gevonden.

De vader van Jan Baptist van Deun heette Waltherus van Deun is was in 1780 in Turnhout geboren. Toen hij trouwde met Maria Elisabeth Bref in 1804, gaf hij op van professie wever te zijn. Maria Elisabeth Bref overleed in 1812 en liet drie kinderen achter in de leeftijd van acht, vijf en twee jaar. Maria was bij haar huwelijk kantmaakster. In Turnhout ontdekte ik dat Waltherus in 1813 hertrouwd was met Anna Maria Eelen. Van haar had hij vier kinderen twee jongens en twee meisjes. Het oudste kind is in 1814 in Turnhout geboren en het tweede



De Bloemekesgang

kind is in 1819 in Helmond geboren. Omdat hij waarschijnlijk niet aan de kost kon komen is hij rond 1819 met zijn echtgenote en kinderen naar Helmond verhuisd.

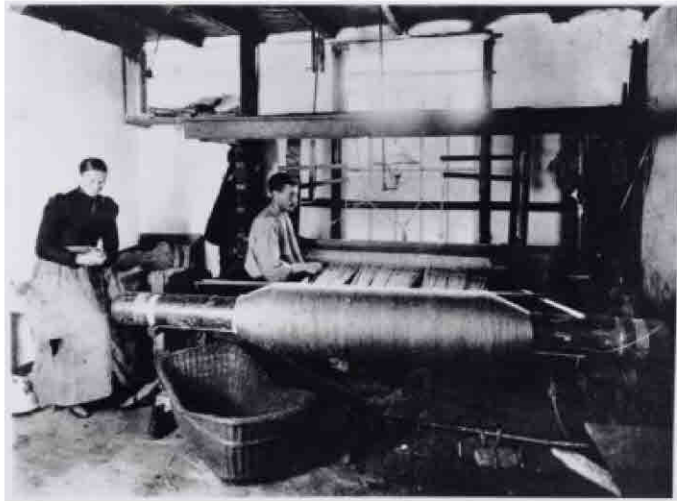
De vader van Waltherus van Deun is Johannes van Deun geboren in Turnhout in 1740 en is gehuwd met Anne Marie Teijs in 1777. Zij krijgen 2 meisjes en 4 jongens. Twee jongens overlijden al binnen twee jaar. Van hen weet ik alleen de afstamming van Waltherus. Als laatste is de vader van Johannes nog bekend nl. Henricus van Deun, gehuwd met Elisabeth Raijmaeckers te Turnhout in 1732. Dit echtpaar krijgt zes kinderen. Verdere voorouders zijn nog niet bekend.



Stadhuis en archief

Tijdens mijn zoektocht in het gemeentearchief van Turnhout kwam ik een komische zaak tegen. Terwijl ik afdaalde naar de kelders van het gemeentehuis, waar het archief zich bevond, passeerde ik in het trappenhuis een foto van 60 x 40 cm. Daarop was een weefgetouw afgebeeld met een wever achter het getouw en links zit zijn vrouw. In de hoek staat een wiegje met een kind. De tekst er onder luidde: Weefbuur in Turnhout. Die foto kwam mij heel

bekend voor en volgens mij had ik die in bezit. Hoe meer ik er over nadacht hoe duidelijker dat het werd dat deze foto in Goirle thuis hoorde en niet in Turnhout. Bij navraag bij de gemeentearchivaris keek hij mij verbaasd aan. Volgens hem kon dat niet en was het wel degelijk in Turnhout. Want hij was achtergebleven na een fototentoonstelling. Bewijs het maar zei hij. Oké dat zou ik doen. Thuis zocht ik mijn Goirlese foto's na en ja hoor ik had hem. Compleet met naam en van. Het betreft Willem van Gorp geboren te Goirle in 1868 van beroep thuiswever. Hij trouwde in 1892 met Maria Broers. Tussen 1892 en 1910 kregen zij negen kinderen. Hij woonde op de hoek van de Kloosterstraat en de St.Jansstraat.



Om deze foto ging het.

Tot zover de familie Van Deun.

Ps. Denk jullie nog aan de opgave voor de asverstrooïng en de verjaardag?

Joseph (Antzn)



De Steenkapper

Familiekrant extra
j.wijdemans@hetnet.nl



Beste neven en nichten,

Het reüniecomité heeft weer een vergadering gehad, deze keer over de te vieren verjaardag/herdenking van oom Ben op zaterdag 20 juli 19.00 - 22.00 uur in ontmoetingsruimte De Driehoek. (In gebouw de Reyshoeve, Tilburg.) We zijn tot de slotsom gekomen dat we géén eigen bijdrage gaan vragen, in tegenstelling van eerdere berichten. Bij de reünie van 2012 hebben we geld overgehouden en dat willen we voor deze gelegenheid gebruiken. Dit houdt in dat al diegene die reeds geld overgemaakt hebben, dit krijgen teruggestort.



We willen echter wel weten wie er komt!!!

Het is geen vrijblijvende bijeenkomst. Maar de beheerders van de Driehoek moeten ook hun inkopen doen.

Daarom moeten jullie je vóór 15 mei 2013 opgegeven hebben. Dit kan via een e-mail of per telefoon. Na de opgegeven datum kan het niet meer. Diegene die reeds betaald hebben hoeven zich niet meer op te geven, die staan al genoteerd. We sturen vlak voor 20 juli nog nadere bijzonderheden over het hoe en waar.

Denken jullie ook nog aan de opgave voor de asverstrooiing op 15 juli?

Namens het reüniecomité
Joseph Wijdemans
j.wijdemans@hetnet.nl
013-5346417

<http://www.detilburgsekermis.nl>





De Steenkapper

Raemdonck.



Familiekrant 13

j.wijdemans@hetnet.nl

April 2013

Weer een sportief familielid

Michel, de zoon van Ton en José Wijdemans (Jaczn) heeft op zaterdag 13 april jl. de Amstel Gold race voor amateurs gereden.



Dit deed hij samen met 11 collega's van SBS6 waar hij werkzaam is. De tocht van 150 km heeft hij en zijn collega's helemaal uitgefietst en trotseerde daarbij een klim over de Keutenberg en Cauberg.

De Keutenberg bij Schin op Geul is een van de spectaculairste beklimmingen van ons land. Het hoogteverschil is, over een afstand van ruim anderhalve kilometer, zo'n 100 meter. Of te wel een hellingshoek van bijna 18%.

De Cauberg bij Valkenburg heeft een hellingspercentage van 8 tot 11%. Ton en José zijn er natuurlijk gaan kijken om Michel aan te moedigen. Ton vertelde dat het een prachtig spektakel is om ruim 11000 mannen, vrouwen, jongens, meisjes en senioren te zien fietsen. Michel, gefeliciteerd met deze prestatie, namens de hele familie.

De Cauberg bij Valkenburg heeft een hellingspercentage van 8 tot 11%. Ton en José zijn er natuurlijk gaan kijken om Michel aan te moedigen. Ton vertelde dat het een prachtig spektakel is om ruim 11000 mannen, vrouwen, jongens, meisjes en senioren te zien fietsen. Michel, gefeliciteerd met deze prestatie, namens de hele familie.





De trotse Michel met zijn medaille

Backx, Tilburg

In de vorige familiekrant hadden we het over de familie Van Deun, die van over de meet (van over de Belgische grens) kwam om in Nederland te wonen en te werken.

Maar er is nog een familie die van over de meet kwam en er enkele eeuwen later, even zo vrolijk weer teruggaan. We hebben het dan over de familie Bax. Tante Leen was gehuwd met oom Antoine Bax. Deze laatste was weer familie van Oma Wijdemans haar kant, nl via Van Gerwen. De moeder van Oom Antoine Bax, Lucia van Gerwen, is een half zuster van Oma Wijdemans. Lucia heeft met het gezin van haar vader en moeder van 7 oktober 1874 tot 27 februari 1875 in Brussel gewoond. Haar moeder, Cornelia Schraven, was in verwachting van haar jongste kind. Ze bevalt op dezelfde dag van terugkomst. Dit kind, Peter Alexander, overlijdt al op 1 maart, terwijl zijn moeder op 4 maart overlijdt.

Antony van Gerwen (Schoenmaker) trouwt opnieuw in 1878 met Anna Manni. Uit dit huwelijk wordt oma geboren in 1879. Antony van Gerwen overlijdt in 1887. Lucia gaat dan bij haar opa Petrus van Gerwen wonen, rond 1890 gaat ze bij haar oom Hendrik van Gerwen wonen, hij woonde toen aan de Spoorlaan 2 en was gehuwd met Geertruida Backx. Geen familie van de tak van oom Antoine. De voorouders van Geertruida gaan terug tot ± 1702. Zij hebben altijd in Tilburg gewoond en ik heb geen aanwijsbare familiebanden kunnen vinden.

Bax, Tilburg en Weelde

Lucia van Gerwen heeft waarschijnlijk nooit haar draai weten te vinden, want op 29 juli 1893 vertrekt ze als dienstbode naar Brussel (St.Jansplaats 3), de stad die ze kende van uit haar jeugd.

Het toeval wil dat Alphonsus Bax in 1899 naar Brussel vertrekt. (Anderlechtse steenweg 49). Waarschijnlijk is hij door zijn baas uitgezonden naar Brussel. Alphonsus is schilder en in de lijst van volkstellingen staat vermeldt dat hij ambtholve naar Brussel vertrekt.



St.Jansplaats Brussel



Lucia en Alphonsus zijn in oktober 1899 in Brussel getrouwd. De exacte datum heb ik niet kunnen achterhalen. Daar wordt Oom Antoine geboren op 11 juli 1904. Er moeten nog meer kinderen geweest zijn, ik heb alleen nog een Johannes kunnen traceren, die ouder geweest moet zijn als Oom Antoine. Ook het overlijden van Lucia en haar man, heb ik niet kunnen vinden. Mogelijk dat onze Brusselse familie, hier nog iets over weet, of

kan achterhalen.

We gaan terug naar Tilburg, naar de ouders van Alphonsus Bax. Dat waren Johannes Hendrikus Bax en Maria van Puijfelik. Ze hadden zeven kinderen, waarvan de jongste op een na, Johannes Cornelis Michael ook naar België verhuist en wel naar Luik in 1901. Als beroep heeft hij kantoorclerk. Verder is niets van hem bekend.

De vader van Johannes Hendrikus Bax is geboren in Weelde op 26 juni 1788. Die vader heet Johannes Baptist Bax en is timmerman van beroep. Hij is twee maal gehuwd geweest, eerst met Christina Janssens en later met de moeder van onze Johannes Hendrikus Bax, Johanna Schuurmans. Beide echtgenotes zijn Tilburgers van geboorte en derhalve ook tweemaal gehuwd in Tilburg. Ik heb ook nog vader en de opa van Johannes Baptist Bax terug kunnen vinden. Ook die voorvaders zijn geboortig van en woonachtig in Weelde. De laatste voorvader, ook ene Joannes Baptist, is rond 1730 in Weelde geboren en ook daar gehuwd in 1752. En nu kwam de verrassing voor mij, want hij is met een Oostelbeers meisje getrouwd:



Weelde statie

Catharina Vennickx. Zij is de dochter van Joannes Vennickx en Maria van de Ven en kleindochter van Stephanus Vennickx. Deze in 1664 geboren Stephanus is de betovergrootvader van Jacobus Vennix, die op zijn beurt de grootvader is van Hendricus Vennix, de vader van mijn moeder Trees Vennix. (Snappen jullie het nog?)

Joannes Baptist Bax, gehuwd met Catharina Vennickx, is overleden in Turnhout in 1792. Zijn vrouw was al in 1787 in Weelde overleden. Waarom Joannes in Turnhout? Ik heb ook ene Maria Bax gevonden, die mogelijk een zus of een nicht van hem is, en zij is begijn in Turnhout. Mogelijk zit daar de oorzaak!

Familie Bac

We hebben nu twee takken die Bax en Backx heten en ogenschijnlijk in het verleden niets met elkaar te maken. Maar je weet maar nooit. Want de naam betekent niets anders dan Backzoon. En de naam Back is een naam die al heel vroeg in Tilburg en Goirle voorkomt. In de straatnamen van Tilburg komen we deze naam ook tegen. Als eerste Jan Backstraat, tussen de Vendeliersstraat en de Mechtildisstraat in de omgeving van het Stuivesantplein. Dan de

Schout Backstraat tussen de Zouavenlaan en de burgemeester Suijsstraat, in de wijk Zorgvliet. En dan nog de Bacseweg tussen de A58 en de Stappegoorweg. En als laatste de Bakertand. Het is een gehucht dat voorheen lag aan de noordzijde van Goirle en dat na de gemeentelijke herindeling onder Tilburg valt. Het ligt links van de Abcovenseweg, vlak voor de oprit over de snelweg A58.



Bakertand Goirle/Tilburg

ongewijzigd terug tot een schepenprotocol uit 1436: “aen die Bakertant Goerle”. Vóór die tijd – in 1400 – vinden we: “dat Bakartlant”. Hier ligt de oorsprong van de naam, nl. het land van de toen bekende familie Bac. “Bac-aert-lant”, d.w.z. een ontginning in “de aert of gemene” grond van de familie Bac.

Wie was die familie Bac dan wel?

Jan Bac was de zoon van Walterus Bac van Broeckhoven, die sinds 1379 voorkomt in Tilburg en wel op Korvel. Walterus vader, ook een Waltherus, heette Waltherus Bac van Baescot, eigenaar van het goed Broeckhoven. Daar vandaan de toevoeging Bac van Broeckhoven. Een ander ongehuwd familielid was Schout Back, eigenlijk Jonkheer Berthout Diericxszoon Back, hij werd in 1567 beëdigd als schout van Tilburg en Goirle. Gedurende zijn bewind woedde de tachtigjarige oorlog.

Broeckhoven

Het goed Broeckhoven was een huis of hof, al dan niet omgeven door een wal of gracht. In het kohier van de honderste penning in 1569 wordt het goed omschreven als: *een steenen huys, brauwhuys, stallingen, poorte ende andere zijne toebehoorten in alder vuegen zoe tselve met hoven ende boomgarden omgraven ende omwatert is*. In de directe omgeving moeten dus enige hoeven gestaan hebben die daarmee verbonden waren. Het was een erfgoed, dus geen leengoed en daarom ook nooit overgedragen aan de hertog van Brabant. Het goed bleef tot in de 16^e eeuw in het geslacht Broeckhoven.

De twee kastelen van Tilburg zijn belegerd door de Staatse troepen en totaal verwoest. Van Broeckhoven bleef alleen het fundament over en is herbouwd ergens in de 17^e eeuw. Na diverse eigenaren is het omstreeks het midden van de 18^e eeuw, in verval geraakt. De laatste eigenaar was wethouder Johannes Kerstens, die in 1904 in de nabijheid een villa liet bouwen. Op dit terrein

Het zal een nevenheertgang geweest zijn, voortgekomen uit de heertgang Abcoven. De naam duidt tegenwoordig alleen het bebouwde gebied aan, maar het blijkt een veel uitgestrekter gebied te zijn geweest. Het liep vanaf het stroompje “de Catsbogt” (ongeveer het traject van de A58) tot aan de nieuwe woonwijk “de Groote akkers” en oost/west vanaf de Tilburgseweg tot aan het vroegere moerasgebied “de Donck” (ongeveer de Zeven vennen).

De naam Bakertand gaat in schrijfwijze



Inname van de kastelen van Tilburg

werd later de Tilburgsche Wolwasscherij gebouwd en in 1979 kwam hier de Wolkat. In 2007 werd op de plek van de afgebrande bedrijfspanden aan de Berglandweg archeologisch onderzoek naar het kasteel verricht. Tegenwoordig is het een parkeerplaats voor het personeel van het St.Elisabethziekenhuis.

Joseph (Antzn)

Voor de liefhebbers: zondag 19 mei, om 10 uur in de St.Jan van Goirle, is er weer een H.Mis voor ome Ben.

Verder bedank ik iedereen die mij t.g.v. de koninklijke onderscheiding hebben gefeliciteerd hetzij per post, per Email, SMS of persoonlijk. Bedankt allemaal.



De Steenkapper



Familiekrant 14

i.wijdemans@hetnet.nl

juni 2013

Nieuws

Op 26 mei 2013 heeft de kleinzoon van Leo (tinozn) en Els, Mik, aan de eerste hardloop wedstrijd van Tilburg meegedaan. Mik is 4 jaar en de afstand was 700 meter. Proficiat Mik, we zullen ongetwijfeld nog wel meer van je horen.



De trotse Mik met zijn medaille

Maar we hebben nog meer jeugdig talent. Miranda Wijdemans (ook Jeugdig) liep met haar dochter Tara de avond vierdaagse van Goirle van 3 t/m 6 juni 2013. Behalve dat ze vier dagen hebben gelopen deed Tara dat voor een goed doel. In plaats van snoepzakken haalde zij geld op voor de stichting "Alp d'HuZes", ze verzamelde zo € 80,- . bij elkaar. Proficiat dat jullie dat samen hebben gelopen, maar toch nog meer applaus voor de actie van Tara. En daar staat nog een bekend figuur op de linker foto!



De zoon van Leo (tinozn), Dave, heeft op zondag 20 mei mee gedaan in Goirle aan de Streetrace. Een stratencircuit voor mountain bikers. Ik heb daar geen uitslag van en ook geen foto. Ik hoorde zijn naam afroepen op het moment dat ik als EHBO'er werd afgelost.

Voor het periodiek van de "Rond de Schutsboom" van de heemkundige kring in Goirle, werd in juli 2012 het onderstaande portret gemaakt, het is nr 218. Het is verschenen in de "Schutsboom" van september 2012.

Joseph Wijdemans (1944): heemkenner, koster en EHBO'er

Op zaterdagmorgen 21 juli 2012 na elven ga ik naar het Heemerf op zoek naar Joseph Wijdemans. Ik zie hem staan tussen de oprijzende gestalten van Jan van Eijk en Bernard Robben, resp. voorzitter en oud-voorzitter. Het tafereel doet me denken aan twee kerktorens met een middenschip. Joseph Wijdemans is een kleine, vierkante man, je ziet hem niet over het hoofd. Na de koffiepauze is er weer veel bedrijvigheid op het erf: borders bijhouden, gras maaien, randjes afsteken, het erf aanharken. Alles gebeurt met een wonderlijke toewijding zodat het er piekfijn uitziet. Het Heemerf is een ogentroost, balsem voor de ziel: wat een aangenaam plaatje vormt het erf met daaromheen de gebouwen, de schuur, de open stallen, het Smiske, de kruidentuin. Zeker als er een lieflijk zonnetje overheen schijnt lijkt het wel een



paradijs. Zou dit niet de mooiste plek van Goirle zijn? Ik vraag Joseph of ik een portret van hem mag maken voor Rondom de Schutsboom, en hij stemt toe. Hij is bekend met het fenomeen. In Goirle in 200 portretten schreef hij de portretten van Adriaan van Puijenbroek, Benedictus de Visscher, Dien Smits Adriaanse, Jan van Gorp en Harry van Erven. Het is passend dat Joseph in de reeks wordt opgenomen die Rondom de Schutsboom voortzet. We spreken af op zaterdag 28 juli 11.00 uur.

Genealogie

Op het afgesproken tijdstip trekken we ons terug in de opkamer van het Heemmuseum, normaal de plaats waar de conservator werkt. De opkamer is ontkomen aan de restyling van het museum, het is er nog een ouderwetse rommel met een dominantie van kruisbeelden. Joseph lijkt een man uit één stuk, maar klopt het dat hij drie passies heeft: het Heem, de Kerk, de Eerste Hulp Bij Ongelukken? Dat klopt. Het gesprek zal vooral daarover gaan. Maar eerst even wat genealogie. Joseph is de zoon van Toon Wijdemans (1909 – 1992) en van Trees Vennix (1904 – 1988). Zijn ouders trouwden in 1941 en vestigden zich in Goirle, in de Akkerstraat (nu Emmastraat). Daar werd Joseph geboren, op 2 september 1944. De boreling werd neergevlid in een Vim-kistje, een merkwaardig meubel, in aanmerking genomen dat vader Toon meubelmaker/timmerman was. Op 19 maart (St. Joseph) 1970 trouwde Joseph met Jeanny van Beek. Van zijn en haar ouders zoekt Joseph de stamboom uit: van de families Wijdemans, Vennix, Van Beek en Smits, stamboom en alles wat hij aan wetenswaardig opdeelt uit de archieven. De uitkomsten van dat onderzoek leiden tot een maandelijks uitgegeven familieblad, waarin de geïnteresseerde familie op de hoogte blijft van Joseph's bevindingen.

Het Heem

Wie wel eens een wandeling heeft gemaakt georganiseerd door het Heem, heeft goede kans dat Joseph Wijdemans zijn gids was. Hij had zich geen betere kunnen wensen. Een wandeling bijvoorbeeld langs de Dorpsstraat, de Tilburgseweg, de Kerkstraat, de Bergstraat, de Kloosterstraat en weer terug naar het Heem? En Joseph maar vertellen over de karakteristieke huizen, de gevels, de families die er woonden, de molens, de blauwsloot, het negentiende eeuwse Goirle, de paardentram, de fabrieken, de etablissementen. Wie het niet heeft meegemaakt heeft veel gemist, die woont in Goirle ziende blind en horende doof. Het Heem is liefde voor het erfgoed, het bewaart foto's en prentjes, het houdt de herinnering vast aan personen en gebeurtenissen, het archiveert, publiceert en exposeert en Joseph speelt op al die terreinen een belangrijke rol. Het Heem staat voor het gevoel voor de plaats waar je woont, het laat je beseffen dat Goirle een plaats is met historie potverdorie. Het Heem leest de sporen en zorgt voor de onontbeerlijke verteller: Joseph Wijdemans is zo'n man die kan vertellen.



Kan Joseph zich herinneren hoe hij voor het eerst met het Heem in aanraking kwam? Dat kan hij. Zijn vader was betrokken bij het Heem; in 1962 had hij deuren gemaakt voor het Smiske. Omdat Joseph, tredend in de voetsporen van zijn vader, de ambachtschool had gedaan voor het vak timmeren, sprak pa Wijdemans: "Jongen, ga mee naar 't Heem, ik heb deuren gemaakt en die kunde gij wel afhangen." Zo gezegd zo gedaan. Sindsdien is Joseph altijd op een of

andere manier bij 't Heem betrokken geweest. Aanvankelijk met tussenpozen, later vanaf 1972 met de regelmaat van de zaterdagse klok. Joseph herinnert zich de heemstudiedagen in Boxtel; hij ging er heen met zijn pa, met Cees Robben, Jan Hoogendoorn, e.a. Ze staken er veel op over archeologie, geologie, kunst en cultuur, archieven. Een impuls gaf de bouw van de Heemschuur in 1972, waardoor langzamerhand het Heemerf ontstond. Joseph's betrokkenheid ging dus van vader op zoon. Zo werkte het ook weer met zijn eigen zoon. Aschwin (1970), nog in de luiers toen de Heemschuur gebouwd werd, was er wel heel vroeg bij. Bernard Robben herinnert zich dat Joseph op 't Heem zijn zoon voorzag van een schone luier. Momenteel is Aschwin (werkzaam bij de succesvolle chipfabrikant ASML in Veldhoven) de ICT-man van 't Heem: hij schrijft programma's die het beheer en de toegankelijkheid van de archieven en verzamelingen vergemakkelijken. Gaat het zo ook bij de andere leden van 't Heem? Brengen zij ook hun kinderen mee? Nauwelijks. Maar hoe moet het dan verder? Joseph ziet dat de groep aan het vergrijzen is, een echt antwoord heeft hij niet. Hij hoopt dat het gewoon voortkabbelt, zoals het al zestig jaar voortkabbelt.

Koster

Veel mensen kennen Joseph Wijdemans van een Heemwandeling, nog meer mensen kennen hem van de kerk: de man die via de zijbeuk van achteren naar voren loopt, het priesterkoor op wandelt en in de sacristie verdwijnt; in de kerk is hij de man achter de schermen. Maar hij treedt ook als acoliet op de voorgrond, getoogd, met de armen over elkaar, ter begeleiding van de dienstdoende priester, voor het verrichten van eenvoudige taken én ter verhoging van de plechtige ambiance.



Het begon in 1954 toen hij misdienaar werd. Een diepe motivering achter de niet aflatende trouw ligt waarschijnlijk bij zijn verlangen zelf priester te worden. Hij ging als oudere jongen naar het College Nazareth in Horst, een seminarie voor late roepingen (het college bestond vanaf 1954 tot 1966). Omdat hij niet goed kon leren, ging hij na een jaar weg, deed de mulo, met de afspraak terug te komen. Toen het zo ver was, was het seminarie opgeheven en kwam er niets meer van. In Goirle werd hij voorzitter van de acolieten; jazerker, die groep had een bestuur. Op een gegeven moment kreeg hij ook de kleine misdienaars onder zijn hoede. Pastoor van Riel was zonder kapelaan komen te zitten (die de misdienaars deed) en zei tegen Joseph: "Wat moet ik met die klein mannen"? Goddank is de commissie Deetman nooit bij pastoor van Riel c.s. uitgekomen. In 1965 ging kapelaan M. P. Frik naar Nijmegen. Hij was het die een naburige pastoor van de Verrijzenis van

Christus-parochie uit de brand hielp die opeens geen koster meer had: Joseph Wijdemans uit Goirle zou het doen. Het was een betaalde baan, nog even, want na twee jaar konden ze hem niet meer betalen. In die tijd deed Joseph de kosterscursus, gegeven door de voorzitter van de kostersbond. Hij werd onderwezen in de vakken liturgie, Nederlands, boekhouden; met enige trots zegt Joseph dat hij gediplomeerd koster is. Naast zijn beroep (waarover dadelijk meer) hielp hij koster Antoon van Diem met het lof van 19.00 uur op zaterdagavond en met de duivenmelkersmis op zondagochtend 6.30 uur. Hij maakte Ad van de Sanden mee, Toon



Glazer. De laatste zei tegen hem: "Joseph, dit kosteren gaan we als vrijwilliger doen." Momenteel is er een ploegje dat de werkzaamheden onderling verdeelt: Ivo Wolswijk, Ton van Diem, Henk Eikholt en Joseph dus. Pastoors komen en gaan, kosters blijven. Joseph heeft gediend onder de pastoors Gerard van Riel, Albert Pirenne, Paul Janssen en Martin van Zutphen. Van Riel en Pirenne waren echte volksmensen, ze stonden op het plein voor de kerk om handen te schudden en een praatje te maken. Toen Albert Pirenne benoemd werd zei Van Riel tegen Joseph: "Hij zal goed bij jou passen, hij is even groot." Janssen en Van Zutphen zijn minder volks, een tikkeltje afstandelijk, vindt Joseph. Hij is het met mij eens dat Goirle geboft heeft met vier goede pastoors op een rij. Hoe komt het dat zij niet de vruchten

oogsten, dat zij kerkverlating niet tegenhouden? Joseph analyseert eenvoudig: het komt van de welvaart, de mensen willen vrij zijn, ze hebben de kerk niet nodig; er is niet één sportclub die rekening houdt met de diensten op zondag. Hoe zit Joseph op de lijn conservatief – progressief? Hij aarzelt. Ik heb zeker conservatieve trekken, maar ik ben het soms niet eens met de bisschop en die jonge priesters; ik denk vaak: waar zijn jullie mee bezig? Interessant is dat Joseph de eerste leek was die in Goirle voorging in een dienst van woord en communie,

met preek en al. Het was in mei 1985 ten tijde van het bezoek van paus Johannes Paulus II aan Nederland. Even leek Joseph dicht bij zijn oude roeping, maar ook deze ontwikkeling werd gefrustreerd. Overigens is Joseph drager van de onderscheiding Pro Ecclesia et Pontifice.

EHBO

Na zijn periode als koster in Nijmegen, zocht en vond Joseph een andere baan. Hij kwam terecht op het Theresialyceum in Tilburg als amanuensis, c.q. technisch onderwijsassistent biologie. Voor de inhoudelijke kant van de zaak volgde Joseph cursussen aan de Technische Hogeschool Eindhoven, nu Technische Universiteit. Hij heeft dit werk 39 jaar lang met plezier gedaan. Tijdens die jaren richtte Joseph een EHBO-post in op school. Rectrix zuster Mediatrix Hoes (1964 – 1969) stimuleerde hem in het halen van de benodigde diploma's. Op school was hij een halve dokter, ze kwamen met van alles bij hem. Vanuit school breidde de EHBO-activiteiten zich als vanzelf uit naar zijn woonplaats Goirle, waar hij tot op de dag van vandaag actief is in de plaatselijke vereniging; nee, niet bestuurlijk. EHBO-ers posten bij evenementen zoals carnaval, jeugdvakantiewerk, avondvierdaagse, kermis, etc. Zoals bij de kosterij is het een kwestie van plannen: ingedeeld worden op de uren dat je beschikbaar kunt zijn. Beschikbaarheid: dat is waarschijnlijk het beste woord waarmee Joseph's activiteiten in het Heem, de kerk en de EHBO samengevat kunnen worden.

Foto's

Voor de foto vraag ik welke locatie hem het liefst is. Hij gaat voor 't Smiske staan, voor de deur van 't Smiske die hem verbindt met zijn vader. Voor een plaatje in de kerk spreken we af in de sacristie én bij de klokken, die hem – denk ik dan – verbinden met de hemelse Vader. Zondag 19 augustus om kwart voor tien luidt Joseph de klok voor de mis van 10.00 uur. Voor de ongeveer 60 Goirlenaren die in de banken aanschuiven zouden de klokken niet hoeven luiden, ze komen toch wel; voor de 22.000 minus 60 luiden ze tevergeefs. Maar dat geeft niet: Heem, Kerk en EHBO blijven bestaan zolang er mensen zijn als Joseph. Ja, laten we hopen dat het allemaal zal voortkabbelen

Ben Loonen

Ter herinnering

Op zondag 14 juli, op de verjaardag van ome Ben is er weer een H.Mis voor ome Ben om 10 uur in de St.Jan van Goirle.

Daags daarna is op maandagmiddag de asverstrooiing van ome Ben. Diegene die zich hebben opgegeven worden om 16.30 verwacht bij ingang Aurora.

In de zelfde week op zaterdag 20 juli is er een familiebijeenkomst in de Driehoek links op de hoek bij de Reyshoeve. Daarvoor hebben zich 27 familieleden opgegeven. Vanaf 19.00 uur zijn we daar welkom tot 22.00 uur. (Tot 8 juli kun je, je nog opgeven bij mij.)

De volgende familiekrant komt na 20 juli.

Joseph (Antzn)



De Steenkapper



Familiekrant 15

i.wijdemans@hetnet.nl

Augustus 2013

Beste familieleden, De krant is wat laat maar ik had PC problemen.

Afgelopen 15 juli, de verjaardag van ome Ben, hebben we met een aantal neven en nichten de as verstrooid van ome Ben. Na ontvangst door het crematorium met een kop koffie, thee of anderszins zijn we naar de strooiweide gelopen. Daar is de as in een ronde kring uitgestrooid waarna Leny van Ome Leo er in het midden een bos rozen heeft gelegd. Al met al een waardig afscheid van de laatste oom.

Hans van Luijck heeft een aantal foto's gemaakt, waarvan er hier enkelen zijn afgedrukt.



Nog een andere Manni

Bij het zoeken naar gegevens voor een artikel voor ons heemkundigblad "de Schutsboom" kwam ik ene Frans Manni tegen. En dan begint er al direct een roodlichtje te knippen. Wie is deze Frans, zit hij ergens in de stamboom? Ik zocht naar hem bij de voorouders van Anna Mannie, de moeder van oma Wijdemans van Gerwen. En... bingo, hebbes.

Franciscus Mannie is de enige zoon van Henricus Mannie en van Helena van Iersel. De vader van Henricus, Michaël Mannie, is de oudoom van de vader van Anna Mannie.

De naam Mannie wordt op verschillende manieren gespeld zoals: Mani, Manie, Mannie en Manni.

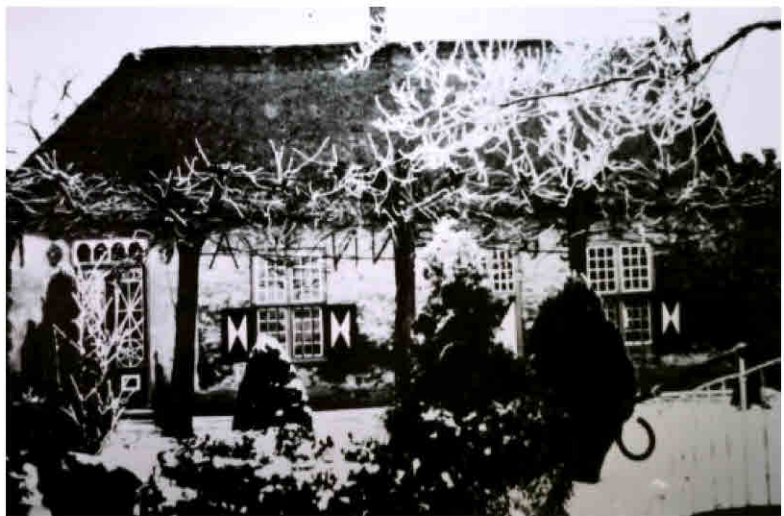
Frans Manni is de koper van het Hooghuis in Goirle. Het Hooghuis vormt samen met het Laaghuis het vroegere "t Loo" op Abcoven. Even een stukje geschiedenis:

Aangenomen wordt, dat de wijk Abcoven tot de oudste gedeelten van Goirle behoort. Reeds in de Middeleeuwen duikt er in de Leenboeken een Huys ter Loe op. Het is een jachthuis van de hertog van Brabant en ligt aan de Abcovense Dijk op de linkeroever van de rivier de Ley. In 1312 houdt het echter op jachthuis te zijn en wordt dan in komende jaren als een "vol leengoed" uitgegeven. Tot het "goed" behoorden ook gronden. Daaronder vielen ook enige elders in Goirle gelegen percelen, die aan de leenhouders van Ter Loe of Ter Loo cijnsplichtig waren. Hoewel 1312 het oudste met documenten gestaafde jaartal is, volgt uit bovenstaande dat het goed reeds vóór dat jaar moet bestaan hebben. Hoelang? Op die vraag blijft de geschiedenis tot heden het antwoord schuldig.

Jullie zullen zich afvragen waar de namen Hooghuis en Laaghuis vandaan komen. Deze namen duiken pas op in 1741 als het goed in twee gedeelten wordt gesplitst. Er stonden hier namelijk twee hoofdgebouwen. Het ene lag met het front naar de Ley gekeerd en was het oudste. Het droeg jaarankers van 1368 en het zou muren van 60 cm dik hebben bezeten. Dit pand kreeg de naam van Hooghuis, waarschijnlijk niet alleen omdat het hoger was dan het belendende gebouw maar ook omdat hieraan de jaarlijkse "cijns" op elders in Goirle gelegen gronden verbonden bleef. Een eind terugwijkend stond, haaks tegen de hoeve het Hooghuis, een boerderij die de naam Laaghuis kreeg.

Het Hooghuis

We zetten hier diverse eigenaars op een rijtje. Voor het Hooghuis vinden we de volgende: 3 februari 1755 Christiaan Jan Pessers, 17 mei 1759 Dominicus Pessers, 24 januari 1760 Adriaan Jan Pessers. Deze Adriaan woonde er in 1802 nog. Vermoedelijk heeft Pessers het Hooghuis aan pastoor Van Liempt verkocht. Deze deed het over aan **Franciscus Manie** wijnhandel op het Willemsplein te Tilburg, die het in 1875 verkocht aan notaris Daamen. Het Hooghuis werd, op twee kamers



Het Hooghuis

na, verhuurd aan Willem van de Pol, die op zekere dag achter de kafmolen dood bleef. Frans Santegoets volgde hem op maar verhuisde in 1880 naar het Laaghuis. Verdere huurders kennen we niet.

Het Laaghuis

Op 12 september 1741 komt dit aan Gerrit Middegaels; 1741 Gomarus Josephus Soetens en..... (niet leesbaar); 19 juni 1749 wordt leenman Jan Jansse Cauwenberg eigenaar door



Links het Laaghuis

aankoop van voornoemde; 22 november 1773 Martinus Jan van Iersel. Tot 1869 zijn geen verdere bewoners van het Laaghuis bekend. In dat jaar koopt Cornelis Soffers de boerderij. Wegens bouwvalligheid laat hij ze afbreken om ze weer in de oude trant op te bouwen. Dit "nieuwe" Laaghuis verhuurt hij aan Thomas van den Borne. In 1879 neemt de schoonzoon van de eigenaar, Hendrik de Brouwer er zijn tijdelijke intrek omdat voor hem vlak in de buurt een nieuwe boerderij werd gebouwd, die er thans nog staat. Toen "Drik" de

Brouwer daar in 1880 introk, kocht notaris Daamen het Laaghuis voor f 2500,-. Nu waren zowel het Laaghuis als het Hooghuis eigendom van de notaris. Bij diens dood 15 januari 1892 kwamen beide hoeven aan zijn zoons Vincent en François.

Na Frans Santegoets zijn daar nog huurders geweest: Jacobus Smits plm. 1880, Hendrik van Dommelen 1894, Petrus Deliën 1925, de schoonzoon van de vorige, en van 1929 tot 1944 Antonie Botermans.

Na het overlijden van François, de zoon van de notaris, in 1939 (80 jaar oud) werd het goed publiek verkocht. Nieuwe eigenaar werd de landbouwer Jan Moonen uit Goirle. Toen hij zelf ook op Ter Loo ging wonen, brandden de gebouwen in de nacht volgend op die van zijn intrek totaal af ten gevolge van een neerstortende Engelse bommenwerper. Dat was van 22 op 23 april 1944. Een deel van de propeller viel door de gootoverstek van onze burens en ons huis Akkerstraat 46 en 48 (nu Emmastraat.) Wij woonden op 48.



Foto tijdens de brand in 1944

Misschien had er nog iets van het Hoog- en Laaghuis gered kunnen worden als Moonen, zelf landbouwer, zich tegen over zijn collega's niet zo erg pro Duits had gedragen. Dat was koren op de molen

van de Abcovenese boeren toen zijn woonst afbrandde. Erg veel hulp kwam er niet. Er werden voor het oog, zaken uit het huis "gered" om het vervolgens weer in het brandende huis terug

te gooien. Ook de brandweer was niet erg genegen werkelijk te blussen. Dat was het einde van het historische Huis ter Loo. Er rest nu daar nog steeds een open plek met opgaande bomen. Wij hebben als Heemkundige kring daar wat opgravingen gedaan. Wij vonden in een put alleen de resten van een vliegtuigaccu.

Franciscus Manni

Nu terug naar Franciscus Manni

Franciscus Manni is in Tilburg geboren op 31 januari 1808, en is nooit getrouwd geweest. Zijn moeder, Helena van Iersel is bijna een maand later op 25 februari 1808 overleden. Zijn vader is niet meer hertrouwd en heeft dus Franciscus alleen opgevoed mogelijk met behulp van een voogd. Zijn vader was een koopman en winkelier. In 1810 staat hij, in een in het frans gestelde akte te boek als Marchand, Proprietaire, eigenaar van een winkel, in de wijk Oerle/Broekhoven. Jammer dat de nummers niet werden vermeld.

Franciscus zelf vind ik terug tussen 1849-1859 op nr. M217K en tussen 1860-1870 op nr. M492K. Dit betekent dat de nummers liggen in de sectie Kerk, mogelijk het Willemsplein.

Franciscus was lid van de gemeenteraad van Tilburg, president van het Algemeen Armenbestuur en lid van de vereniging van de H. Vincentius a Paulo.

Zoals vermeld was Franciscus een vrijgezel en daarom hij hield er een dienstmeid op na. Dat was zijn nicht Maria Anna Mennen, de dochter van zijn tante Maria Catharina Mannie gehuwd met Leonardus Mennen. Maria Anna Mennen is in 1843 gehuwd met de timmerman/houthandelaar Johannes Goijaerts. Zij overlijden resp. in 1897 en 1880

Ook had hij een dienstknecht, Theodorus Schots, geboortig van Weelde in België. Deze Leonardus Schots huwt in Tilburg en geeft als beroep op: commissionaer; en als hij in 1910 overlijdt is hij handelsagent van beroep. Franciscus Manni op 12 januari 1875 overleden, hij is dan op twee weken na 67 jaar. Onder het hoofdstuk "Hooghuis" staat vermeld dat hij in 1875 zijn bezit verkoopt aan notaris Daamen.

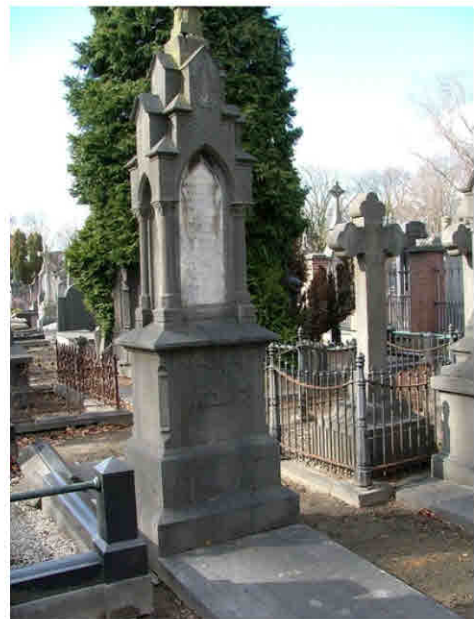
Ik vond zijn testament vastgelegd in 1854. (Testament. invt. nr.321- akte nr. 56.) Daarin staat: *"Ik ondertekenden Franciscus Manni, buiten beroep, wonende te Tilburg. Herroep alle uiterste wilsbeschikkingen, welke door mij voor de dagtekening dezes zijn gemaakt. En benoem en stel voorts tot mijnen eenige en algemeenen erfgenaam de heer Franciscus Suijs, burgemeester van en wonende te Tilburg, zijnde dit mijn testament geheel en eigenhandig door mij geschreven, gedagtekend en getekend te Tilburg den eersten maart achtien honderd vier en vijftig.*

F. Manni".

Hoogst waarschijnlijk heeft Burgemeester Suijs het Hooghuis na de dood van Frans Manni uit zijn naam verkocht.

Op het kerkhof van de Bredaseweg staat een grafzerk (zuil) van Henricus Manni, de vader van Franciscus. Daarop wordt ook zijn moeder gememoreerd, zij is waarschijnlijk begraven op het oude kerkhof rond de Heikese kerk. Aan de achterzijde zit een onleesbare plaat met mogelijk de naam van Franciscus Manni. Hij heeft waarschijnlijk ook deze opstand laten zetten. Het is hiermee de oudste grafzerk van dit kerkhof.

En zo heeft een ver familie-lid een historisch huis in zijn bezit gehad.



Zaterdag 20 juli

Op zaterdag 20 juli hebben we een familie bijeenkomst gehouden in de “Driehoek” ter herinnering aan ome Ben en in gedachtenis van zijn 92^e verjaardag. Dertig neven en nichten en hun aanverwanten waren aanwezig. Ook een deel van onze Duitse en Belgische familieleden waren aanwezig. Hieronder volgen enkele foto's.



Op deze avond heeft het reüniecomité afgesproken in september een eerste vergadering te beleggen voor de reünie 2014. Nadere berichten zullen zeker nog volgen.

Op 24 juli werd Jaap van Luijck geboren, zoon van Niels en Elke van Luijck- van Drunen. Kleinzoon van Hans en Frida van Luijck-Wijdemans.

De drie foto's heeft een ieder al bereikt.

Namens de familie feliciteer ik Niels en Elke met hun zoon Jaap en natuurlijk ook zijn grootouders Hans en Frida.

Op een 1 augustus ontving ik, maar bedoeld voor de hele familie, deze brief van onze pastoor van de kerk St.Johannes Onthoofding Goirle met enkele gedichten.

Goirle, 010813

Geachte Heer,

In verband met het verlies wat u geleden hebt, kreeg u, ongeveer drie maanden geleden, van ons een brief.

U herinnerend aan dat schrijven reiken wij u, als parochie gemeenschap, nog een tweetal gedachten aan.

Mogelijk vindt u daarin enige ondersteuning en bemoediging.

Het omgaan met een verlies ervaring is een proces zonder einde.

Afscheid nemen van een dierbare is veel wezenlijker dan je denkt.

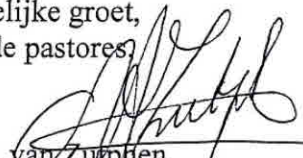
Je kunt je dat tevoren niet voorstellen.

Als parochie realiseren we ons dat onze bijdrage in deze aan de karige kant is.

Toch menen we er goed aan te doen, om op deze wijze, nog een keer aandacht te besteden aan uw droeve omstandigheid.

Voor de toekomst wensen we u kracht voor evenwicht.

Met hartelijke groet,
namens de pastores


pastor M. van Zutphen

herleven
is opnieuw beginnen

het is aanvoelen
luisteren

je langzaam oprichten
je hart open stellen

je nieuwe leven
wordt een uitnodiging
om er iets van te maken
dat de moeite waard is
ja te zeggen
tegen dat leven

een bron van kracht
is iemand
die in je buurt is
als je bedroefd bent

die je aandacht geeft
als je nier verder kunt
je een nieuwe kans geeft
je aansteekt en stimuleert

die blijft komen

je niet in de steek laat
van je houdt
wie je ook bent
wat er ook gebeurt

Dit was het weer voor deze keer

Joseph (antzn)



De Steenkapper



Familiekrant 16

i.wijdemans@hetnet.nl

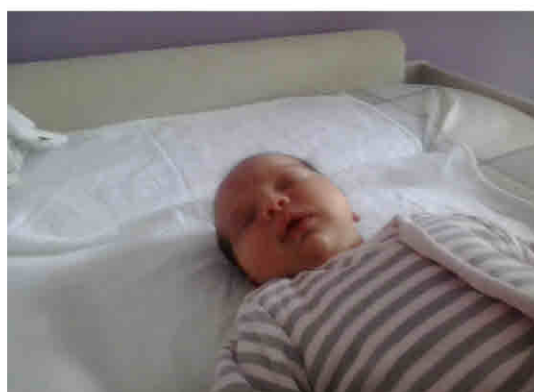
september 2013

De familie is weer uitgebreid. Op 6 juli 2013 werd Jaap van Luijck geboren, zoon van Niels en Elke. Niels en Elke zijn de zoon en schoondochter van Hans en Frieda van Luijck-Wijdemans.

En in Wuppertal werd Philippa Spittmann geboren op 5 augustus 2013. Zij is de dochter van Markus en Claudia Spittmann-Voss. Dochter en schoonzoon van Karl-Erich en Karin Voss. Beide gelukkige ouders van harte gefeliciteerd met jullie nieuwe wereldburgers.



Jaap van Luijck



Philippa Spittmann



Op zondag 1 september werd de Brabants Dagblad Tilburg Ten Miles hardloopevenement georganiseerd. Dit is een hardloopevenement met start en finish in het centrum van Tilburg. Er waren passages door diverse omliggende wijken. Iedereen kan aan dit evenement deelnemen.

Enkele leden van de familie Wijdemans deden ook weer mee en met goed gevolg. De dochter en zoon van Ton en José Wijdemans (Jaczn) liepen mee in deze wedstrijd. Yvonne Mulder-Wijdemans liep de Internationale Rabobank Tilburg Ladies Run, 10 km in 1.02 uur.

Dave Wijdemans heeft zijn persoonlijk record op de 5 km verbeterd tijdens de Tilburg Ten Miles met 21.31 en eindigde op plaats 45. Er waren ruim 700 deelnemers.

Ook Henny Wijdemans (Frdr) was ook weer van de partij, zij liep de Brabants Dagbladloop 10 EM (=16,1 km) voor iedereen.

Er werd voor haar geapplaudisseerd, wat een kwaliteit voor een vrouw van haar leeftijd.

De Ommerschans

De vader van onze overgrootvader, Antonius Wijdemans, gehuwd met Geertrui van Eng en later met Adriana van Uden, werd in 1875 veroordeeld voor landloperij en werd dus op transport gesteld naar de Ommerschans. Daarnaast vond ik ook zijn vier jaar oudere en ongehuwde broer Theodorus Wijdemans. Ook hij werd veroordeeld voor landloperij en wel in 1846 en eveneens op transport gesteld naar de Ommerschans. Theodorus stierf daar al 4 jaar later, op 35 jarige leeftijd. Hij heeft daar zijn broer Antonius niet tegengekomen want die kwam daar pas 25 jaar later. Maar ook Antonius is overleden in de Ommerschans en wel op 59 jarige leeftijd in 1877. Dus twee jaar na zijn opneming.



Het bedelaarsgesticht

De bedelaarskolonie was dus niet bepaald weldadig te noemen, hoewel de naam dat wel doet vermoeden. De bedelaarskolonie “de Ommerschans” werd opgericht door een initiatief van Generaal Johannes van den Bosch. Hij richtte in 1818 de “Maatschappij der Weldadigheid” op, om de armoedige volksklasse van Nederland te helpen door “arbeid, onderwijs en onderhoud te verstrekken en hen tot hogere beschaving, verlichting en weldadigheid te verheffen”. Het werd een landbouwkolonie om armen te werk te stellen. Maar voor probleem gevallen richtte de maatschappij

in 1819 een straffkolonie in bij de voormalige Ommerschans en in 1822 in Veenhuizen. Het

enorme gebouw bij de Ommerschans had 34 zalen voor maximaal 1500 kolonisten, hoewel er in werkelijkheid soms wel 2000 zaten. In de praktijk bleek het allemaal moeilijk te werken. Eenmaal in de kolonie was de weg terug naar de maatschappij meestal een hopeloze onderneming. Ze moesten land ontginnen dat daarna aan succesvolle kolonisten in pacht werd gegeven. Naast deze werkzaamheden werd er ook turf gestoken en was er fabrieksarbeid. De Ommerschans telde onder meer een spinnerij, kleermakerij, schoenmakerij, touwslagerij en manden- en klompenmakerij. Het was zwaar werk, er werd weinig verdiend, het eten was ook niet om naar huis te schrijven om nog maar te zwijgen over



de medische hulp. Zelfs de kinderen moesten zo hard werken dat ze geen puf meer hadden om onderwijs te volgen. Men huldigde het principe "wie niet werkt, zal niet eten". Wie door ziekte niet kon werken kreeg geen geld en geen eten. Door de zwakke conditie stierven velen aan besmettelijke ziekten. De verantwoordelijke van de straf- en dwangkolonie gaven toe dat de toestand onthoudbaar was. Er zaten tientallen mensen onschuldig in de kolonie gevangen, omdat ze soms ten onrechte voor bedelaar waren aangezien. Doch men wilde in ons land "luilevende armen" die in plaats van te werken liever hun hand ophielden eens hard



aanpakken en heropgevoede. Het ging er daar door bepaald niet zedelijk en beschaafd aan toe. Uiteindelijk nam het Rijk in 1859, na aanhoudende financiële problemen, de inrichting van de Maatschappij van Weldadigheid over. De kolonie werd uiteindelijk in 1890 opgeheven. Alleen het kerkhof is de stille getuige van de Ommerschans. Daar liggen ongeveer 5400 kolonisten onder vermelding van hun registratienummer begraven. Het sterftecijfer was meer dan 50 op de 1000 inwoners. Onder hen moeten dus ook de vader van onze overgrootvader

en zijn broer begraven liggen. Of zij ondervoed waren of ziek dat heeft de geschiedenis nog niet geleerd. Mogelijk kom ik nog eens in de buurt en dan kan ik het archief raadplegen.

Aan Veenhuizen heb ik wel een bezoek gebracht tijdens onze vakantie in oktober 2011. In de bestanden van "Drenlias"vond ik een verre familielid die in Veenhuizen is overleden. Het betreft Dominicus Otjens (staat geregistreerd als Dingemannus) geboren in Raamsdonk op 13-8-1781. Hij was een zoon van Huibert Otjens en Petronilla Wijdemans. Dominicus was twee maal gehuwd geweest. Eerst met Hendrika Jansen en de tweede keer met Wilhelmina van den Bergh. Dominicus is daar in 1846 overleden op 64 jarige leeftijd.

Als beroep staat er Kolonist. Waarom hij in Veenhuizen zat is me niet bekend. Misschien kom ik daar nog achter.

Joseph (Antzn)



Een cel in het complex van Veenhuizen



De Steenkapper



Familiekrant 17

j.wijdemans@hetnet.nl

oktober 2013

Rectificatie

Jaap van Luijk, zoon van Niels en Elke en kleinzoon van Hans en Frieda van Luijk-Wijdemans is niet geboren op 6 juli 2013, maar op 24 juli 2013.

PZC
Krant

Pijn beheerst niet langer het leven van Ferdy Koole uit Kloetinge

Het volgend artikel werd onlangs in de "Provinciale Zeeuwse Courant" gevonden over onze nicht **Anja Wijdemans**, dochter van oom Jan en tante Riek.



GOES - Ferdy Koole (34) uit Kloetinge heeft al zestien jaar chronische rugpijn.

Door het programma van Activos Pijnprogramma Zeeland in Goes beheerst de pijn niet langer zijn leven. "Ik beheers nu de pijn." Dat is precies het doel van Activos. "Wij halen de chronische pijn niet weg maar we leren mensen om te gaan met hun klachten. Het gaat om verbetering van de kwaliteit van het leven", zegt pijnverpleegkundige en coördinator van Activos **Anja Wijdemans**.

Ferdy Koole leert oefeningen van Janine Davidse (voorgrond) en

pijnverpleegkundige **Anja Wijdemans** van Activos. De kwaliteit van het leven is door de oefeningen verbeterd. Ik beheers nu de pijn.

Oudste voorvader

De oudste voorvader: Theodorus Cornelisse Weijdemans gehuwd met Lijster Jansen van Goirle (van Goil) zou overleden zijn tussen 1687 en 1702. Dit naar aanleiding van een notariële acte waarin in 1687 hij zelf wordt vernoemd en een akte van 1702 waarin Lijstere weduwe blijkt te zijn. Ik heb intussen een overlijdsacte gevonden uit Breda. Daarin staat

vermeld: “Op 18 december 1692 wordt het dode lichaam van Monsr. Weijdemans uit de stad Breda gedragen”. (uit Stadsarchief Breda)

Mogelijk heb ik de goede persoon gevonden.

VOC

Verschillende van onze voorvaders hebben met de scheepvaart te maken. Natuurlijk dringt zich dan de vraag op: zijn daar personen bij die voor de VOC hebben gevaren.

Ik heb de archieven van de VOC er op nageplozen en vond inderdaad opvarenden met de naam Wijdemans en Weijdemans.

Ze zijn niet (nog niet) te koppelen aan onze voorouders, maar ik laat hun toch maar de revue passeren.



Jan Wijdemans is afkomstig van Amsterdam. Hij is op 27 oktober 1743 in dienst getreden bij de VOC. Hij was een scheepstimmerman. Zijn schip voer uit met het schip “Rust en Werk” op 27 oktober 1743 vanuit de VOC-kamer Amsterdam in Texel. Jan hoeft dus niet percé in Amsterdam gewoond te hebben. Het schip heeft de bestemming Batavia.

Zij verblijven op de Kaap van 5 april tot 23 april 1744. Wanneer zij in Batavia aankomen is niet vermeld. Wel dat het schip terug vaart naar Holland op 24 oktober 1744 en in Goederee aankomt op 27 augustus 1745.

Dan vaart Jan opnieuw uit op 6 oktober 1750 met het schip “Sloten” ook weer bestemming Batavia. Hij is dan nog steeds scheepstimmerman. Ze verblijven op de Kaap van 21 januari tot 9 februari 1751. Batavia bereiken ze op 18 mei 1751.

Wat er toen gebeurd is daar kan men naar raden, want hij gaat op 12 juni 1754 uit dienst van de VOC met als reden: overlijden in Azië. Mogelijk is hij ziek geworden en kon daardoor niet terug naar Amsterdam. Hij blijkt niet getrouwd te zijn want zijn moeder, Sara Wolters, is zijn begunstiger.

Valentijn Wijdemans uit Coningsbosch (vermoedelijk Koningsbosch in Limburg) vaart uit met de “Zuiderbeek” als matroos op 24 januari 1712 vanuit VOC-kamer Zeeland.

Waarschijnlijk is hij vanuit Middelburg vertrokken met bestemming Batavia. Aankomst bij de Kaap op 17 april 1712 en vertrekken weer op 9 mei 1712. Aankomst in Batavia 17 juli 1712. Ook deze Valentijn overlijdt in Azië en wel op 7 september 1720.

Rijndert Wijdemans uit Leeuwarden van beroep matroos gaat uitvaren met het schip “Veere” vanuit de VOC-kamer Zeeland op 29 mei 1786. Nog het zelfde jaar heeft hij ontslag. Reden: “komt niet opdagen”. Het schip is dus zonder Rijndert uitgevaren.

Johannes Wijdemans uit Leiden komt driemaal voor als zijnde vertrokken.

De eerste keer vertrekt hij met de “Jonge Thomas” als Jongmatroos, dat is een licht matroos, vanuit de VOC-kamer Amsterdam in Texel op 25 oktober 1765. Het schip is van 12 maart tot 28 maart 1766 op de Kaap en komt op 25 juni 1766 in Batavia aan. Hij vaart met hetzelfde schip terug naar Holland. Zij vertrekken op 3 december 1766 en komen hier aan op 29 juni 1767.

Op 21 september 1767 vertrekt hij weer, maar nu als matroos, met weer bestemming Batavia. Zij vertrekken weer vanuit VOC-Kamer Amsterdam in Texel. Het schip komt aan op de Kaap op 24 december 1767. Er wordt daar Kerstmis en de jaarwisseling gevierd. Op de Kaap stapt hij over op het schip “Vrouwe Maria Jacoba”, maar nu als bosschieter. Dat is een van de soldaten die ter bescherming op de boot aanwezig zijn. Dit schip vertrekt daar op 8 februari 1768 en komt op 31 mei 1768 in Batavia aan.

Hij gaat terug met het schip “Bleijenburg” op 23 januari 1769 en komt op 2 augustus 1769 in Texel aan.

Vervolgens vertrekt hij weer met de “Jonge Thomas” en ook weer vanuit de VOC-kamer Amsterdam in Texel op 29 december 1769. Het schip is van 27 maart tot 16 april 1770 weer op de Kaap en komen op 1 juli 1770 in Batavia aan.

Hij vaart terug met de “Woestduin” op 10 november 1770 en komt op 7 januari 1771 aan op de Kaap. Het schip vertrekt daar weer op 2 maart 1771, maar zonder Johannes. Die overlijdt op de Kaap op 18 januari 1771. Vermoedelijk zal hij daar begraven zijn.

Daniel Wijdemans uit Leiden is van beroep busschieter dus ook soldaat.

Daniel vertrekt met het schip “Bosbeek” vanuit de VOC-kamer Amsterdam in Texel op 23 oktober 1741. Op de Kaap zijn ze van 26 februari tot 11 maart 1742 en komen in Batavia aan op 24 mei 1742. Hij vertrekt daar weer, maar nu met de boot “Tolsduin”, op 20 december 1742 en is op de Kaap van 17 maart tot 21 maart 1743 en komt aan in Delft op 20 juli 1743. Het zelfde jaar gaat hij ook uit dienst van de VOC. Ook zijn vrouw wordt vermeld dat is Celia Struijs.

Jacob Wijdemans uit Appingendam. Jacob is de schipper op de “Haften” de belangrijkste man aan boord, met de algehele leiding. Het schip maakte zijn eerste vaart en Jacob vertrekt met zijn schip vanuit de VOC-kamer Amsterdam in Texel op 7 mei 1718 naar Batavia. Op de Kaap verblijven ze van 7 september tot 9 oktober 1718 en komen op 2 januari 1719 in Batavia aan. Pas op 2 december 1722 vertrekt het schip terug naar Holland naar Texel. Jacob zou zijn overleden in Batavia op 11 juli 1723.

Mogelijk dat hij al langer ziek was waardoor de reis uitgesteld werd en men een nieuwe schipper zocht.

Hendrik Wijdemans uit Leiden gaat aan boord van de “Vrijburg” als hooploper, dat is een helper van de matrozen. Het schip vaart uit van de VOC-kamer Amsterdam in Texel op 31 oktober 1762. Op de Kaap zijn ze van 13 maart tot 22 april 1763 en komen in Batavia aan op 8 juli 1763. Hendrik overlijdt daar een maand later op 12 augustus 1763.

Er zijn ook nog zeelieden met de achternaam **Weijdemans**. Omdat ook deze schrijfwijze voorkomt in onze stamboom, heb ik die ook nagezocht. Als eerste is dat:

Johannes Weijdemans afkomstig van Vlissingen is matroos als hij met de “Zeeduin” vertrekt vanuit Texel op 28 september 1783 naar Batavia.

Zij zijn op de Kaap van 1 januari tot 17 april 1784 en komen op hun eindbestemming aan op 20 juli 1784. Johannes stapt in “Batavia over op de “Overduin” en die vertrekt daar op 18 november 1784. Maar het schip bereikt de Kaap niet. Tussen Batavia en de Kaap is het schip met man en muis vergaan in de buurt van Maleisië er waren 298 koppen aanboord. Johannes heeft dus een zeemansgraf gekregen. Het wrak is mogelijk teruggevonden bij Permatang Rumpit bij Maleisië.

Frans Weijdemans uit 's-Gravenhage. Hij komt aan boord op de “Jonge Samuel” als “jongen”, die zijn altijd jonger dan 17 jaar en verrichten allerlei karweitjes aan boord. Dit schip vertrekt vanuit VOC-kamer Rotterdam op Goeree 15 november 1777 naar Batavia. Zij verblijven op de Kaap van 15 maart tot 2 april 1778 en komen op Batavia aan op 27 juni 1778.

Volgens de gegevens stapt hij in Batiavia op de “Mentor”. Dit schip is op de thuisreis in de Indische oceaen vergaan op 15 januari 1780. Dus mogelijk heeft ook Frans een zeemansgraf gekregen.

Bernard Weijdemans, komt uit Gherood in de Elzas en **David Weijdemans** uit Crooswinderheim zijn samen soldaat op de “Barbestein” die vertrekt vanuit VOC-kamer Zeeland in Rammekens op 10 februari 1724 met bestemming Batavia. Zij verblijven van 18 juni tot 1 juli 1724 op de Kaap en komen op hun eindbestemming aan op 1 september 1724. Zowel Bernard als David overlijden op 12 december 1724 in Batavia.

Pieter Weijdemans uit Rotterdam komt als Jong matroos op de “Groenendaal” en vertrekt van uit VOC-kamer Amsterdam in Texel op 15 september 1775 met bestemming Batavia. Het schip komt op 25 december 1775 op de Kaap aan. Daar stapt Pieter van boord en gaat tien maanden later aan boord van de “Mars”. Dit schip vertrekt vanaf de Kaap op 9 oktober 1776 naar Batavia en komt daar op 3 januari 1777 aan. Mogelijk dat Pieter ziek is geweest toen hij van boord ging op de Kaap en daar met een later schip verder vaart naar Batavia. En mogelijk dat hij nog niet helemaal genezen was en opnieuw ziek geworden is in Batavia, want op 9 maart 1782 is hij daar overleden.

Christiaan Weijdemans uit Middelburg is Ondermeester d.w.z. dat hij de medische zorg had voor de bemanning. Hij vertrekt met de “Ravenstein” een gloednieuw schip dat in 1719 is gebouwd. Ze vertrekken van uit de VOC-kamer Zeeland in Rammekens op 15 februari 1721. Op de Kaap verblijven ze van 4 juni tot 11 juli 1721. In Batavia komen ze op 2 september 1721 aan en tien dagen later op 12 september overlijdt Christiaan.

Je ziet, niet iedereen haalt de thuishaven. Men kreeg te maken met vreemde ziekten zoals malaria, waar tegen de Europese mensen nog niet bestand waren en er ook geen medicatie was.

=====



Begraafplaats Korvel, Laarstraat 1, Tilburg

Om alle misverstanden uit de weg te gaan, het graf van opa en oma Wijdemans - van Gerwen bestaat nog steeds en is dus niet gedolven.

José Wijdemans - Vermeer (oom Jac) heeft gedurende de zomerperiode het graf bijgehouden.

In mei Geraniums gepland en deze bijna dagelijks voorzien van water (hete zomer).

Als je nu het graf wil bezoeken dan wordt je getrakteerd op noten, links achter het graf staat een notenboom.

Allerzielen herdenking 2013

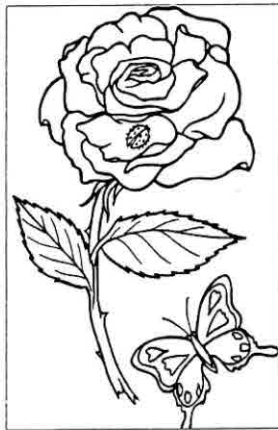
Zoals ik al eerder vermeldde is er behalve een Allerzielenherdenking op de Reijshoeve ook een in de kerk van Goirle. Via mijn adres heeft de familie daarvoor een uitnodiging gekregen, die ik hier ter kennisgeving plaats.

EEN NAAM

EEN GEDACHTENIS

EEN LEVEN

VAN BETEKENIS



Allerzielen 2013

Graag nodigen wij u uit
voor de Allerzielenviering op

**zaterdag 2 november 2013
om 18.30 uur
in de Sint Jan**

Wij gedenken in deze viering alle mensen
die overleden zijn
en in het bijzonder hen
die het afgelopen jaar van ons zijn
heengegaan.

Door hun namen te noemen
willen wij met hen verbonden blijven.
We hopen dat u aanwezig kunt zijn.

Met hartelijke groet,

Cantorij
Avondwakegroep
Pastores Kerk St. Jan Goirle

Joseph (Antzn)



De Steenkapper



Familiekrant 18

j.wijdemans@hetnet.nl

november 2013

Allerzielenviering

Op uitnodiging van de Reyshoeve hebben enkele familieleden de jaarlijkse overlijdensherdenking van Allerzielen bijgewoond, waarin Ome Ben met de andere overledenen van de Reyshoeve, werden herdacht van het afgelopen jaar.

Het was een zeer indrukwekkende en pieteitvolle viering.

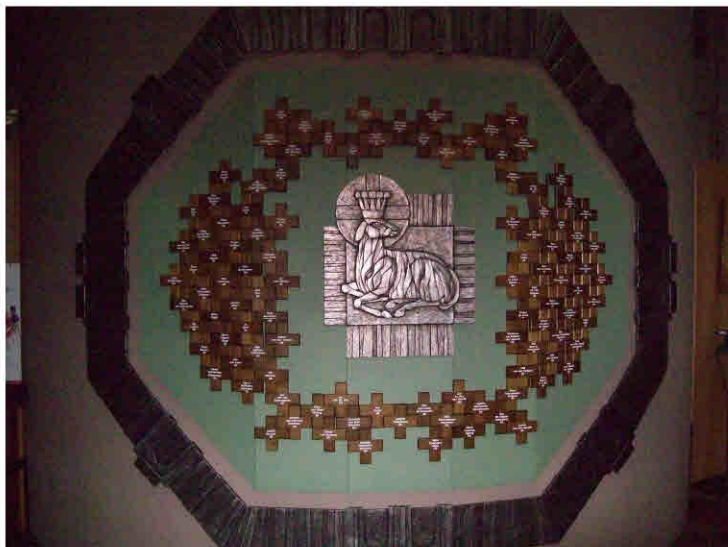
Daags daarna was er een herdenking in de St.Janskerk, waar de uitvaart van ome Ben is geweest. Deze herdenking werd geleid door de Avondwake groep en daarin werd Ome Ben herdacht met alle overleden die hun uitvaart hebben gehad in deze kerk het afgelopen jaar. Mijn vrouw en ik hebben deze herdenking bijgewoond en hebben een bosje rozen geplaatst achter bij de gedenkwand. Speciaal werd een bidprentje uitgedeeld met alle namen van deze overledenen.

Deze gedenkwand stelt het nieuwe Jeruzalem voor met de muren en de twaalfpoorten. In het midden zetelt het Lam Gods, als de tempel. Het stelt de hemel voor waar ieder een plaatsje krijgt zoals Johannes dat in zijn droom had gezien.

Binnen deze stad Gods worden de kruisjes geplaatst met naam van de overledene die in deze kerk de uitvaart heeft gehad. Zo heeft Gerry van Esch het kruisje van ome Ben aan het eind van de uitvaartplechtigheid daarin geplaatst.

Dit kruisje blijft daar tot alle kruisjes aan de beurt zijn geweest om te wisselen om daarna voor iemand anders te dienen. Theoretisch gesproken zal dat eind januari zijn, dat ligt aan het aantal overledenen. Daarna wordt zijn naam opgetekend in het zielenboek dat er naast ligt. Ik heb hieronder een overzicht gegeven van deze gedenkwand en een losse foto van het kruisje van ome Ben. In een later stadium zal ik een foto maken van de bladzijde van het

zielenboek, waar ome Ben zijn naam wordt opgetekend.



Joseph Antzn

Mr. Dirck Weijdemans X Lijstere Jansen van Goirle

Onze oudste voorouders Theodorus Weijdemans, en zijn vrouw Lijstre Jansen van Goirle woonden in Raamsdonk. Raamsdonk (of: Raamsdonk-Dorp, Raamsdonks: Rammesdoenk) is een dorp in onze provincie Noord-Brabant. Het is het meest westelijk gelegen dorp van de Langstraat aan de A59. In 1997 werd deze gemeente bij de gemeente Geertruidenberg gevoegd. Het aantal inwoners van Raamsdonk bedraagt ongeveer 2.200. De meerderheid van de inwoners is katholiek, naast een aanzienlijke protestantse minderheid. Maar dat is ooit anders geweest. Raamsdonk was van oorsprong een katholiek dorp met hun Lambertuskerk.

Theodorus en zijn vrouw Lijstre (Elisabeth) zijn omstreeks 1680 gehuwd. Zij komt van Tilburg, Theodorus waarschijnlijk van Raamsdonk. Zeker is dat hun kinderen Cornelis en Elisabeth in Raamsdonk zijn geboren en gedoopt in Waspik. Een eeuw eerder begonnen de perikelen rond de protestanten en de katholieken. De spanjaarden hadden het voor het zeggen in de zuidelijke Nederlanden en de Staten-Generaal in het Noorden. In 1581 verklaarden de Staten-Generaal de Spaanse Philips II niet meer te gehoorzamen en deden zo het katholieke geloof in de ban. Het was voortaan verboden missen, sacramenten, preken en anderszins bij te wonen of te ontvangen. Zo onstonden er tussen 1570 en 1650 twee harde kernen van overtuigde gereformeerde lidmaten en overtuigde praktiserende katholieken.

Hun katholieke St.Lambertuskerk werd geconfisceerd en als eerste werd er een muur gemetseld tussen de kerkzaal en het priesterkoor, zodat de altaren (de gehate Paapse symbolen) aan het gezicht werden onttrokken. Dit moet een schok geweest zijn voor de katholieke inwoners van Raamsdonk. Aanvankelijk bleef men naar de St.Lambertus gaan. Het was hun gewone gang naar hun eigen kerk. Er werden geen missen gedaan maar er werd toch gepreekt. Maar, als het om sacramenten ontvangen ging, dan was men bij de protestanten aan het verkeerde adres. Dus dan was men aangewezen op de dichts bijzijnde kerk en dat was in Waspik. Toch bleven katholieke en protestantse inwoners in het dagelijkse leven als goede burens met elkaar omgaan. In 1610 werd de eerste dominee aangesteld.

Toen het echtpaar Weijdemans in Raamsdonk woonden was een zekere Simom van Son (1665-1704) tot aan zijn dood schout van Raamsdonk. Hij woonde in Geertruidenberg en was daar schepen en later burgemeester. Zijn zoon, ook Simon geheten, werd op 18 jarige leeftijd in 1704 tot schout benoemd van Raamsdonk. In 1724 zag deze Simon kans de Ambachtsheerlijkheid Raamsdonk te kopen, zodat hij van die dag af Ambtsheer van Raamsdonk was. Theodorus was toen al lang overleden en zijn vrouw was juist een jaar eerder overleden. De uitvaartmis zal in Waspik geweest zijn, maar begraven werd er op het kerkhof rond de St.Lambertuskerk.

De echtgenote van Theodorus was in Tilburg geboren en gedoopt op 2^e Kerstdag 1644. Ze was de dochter van Jan Jansen van Goirle en Maijken Jan Tielmans en woonde in 't Nieuwlandt in Tilburg. Ze had nog vijf zussen en een broer. Haar jongste zus Jenneke was gehuwd met notaris Joannes Wittebol.

*De Chirurgyn.
't Herte is te sijn Verbonden, Van doodelyke Wonden.*



*So eeniglit verbrooken. Sy,
De Meester moeder haastig by,
Op dat het wyslyck word geneesen:
Maar of de ruykeloose Ziel,
In Spies en Swaard van Sonden viel,
Daar schynd geen swaarigheid te weesen.*

In een testament van 1687 wordt de man van Lijstre genoemd als Mr. Dirck Weijdemans, terwijl de andere mannen alleen met hun voornaam worden genoemd. Dat doet vermoeden dat Dirck een chirurchijn geweest moet zijn, die werden meestal met Mr. aangeduid. Ook zijn vermoedelijke broer Andries was chirurchijn. De Monsr. Dirck Weijdemans, die op 18 december 1692 uit de stad Breda gedragen wordt, indentiek is met onze Dirck, dan is dat ook weer een bewijs dat hij chirurchijn was.

De chirurchijn was een medisch behandelaar. Het vak van chirurchijn kwam voort uit het werk van de barbier, en hij hield zich vooral bezig met zaken, waarbij bloed tevoorschijn kwam.

In de gasthuizen van de 17e eeuw had een chirurchijn een eigen verbandzaal. Hij werd tijdens het werk geassisteerd door zaalknechts of zaalmeiden. Er bestond een opleiding waarin chirurchijns het vak leerden. De patiënt was hierbij oefenmateriaal. Daarnaast nam men deel aan anatomielessen waarbij terechtgestelde misdadigers werden ontleed. Veel voorkomende handelingen in die tijd waren aderlating, wondverzorging en de zorg voor botbreuken. Laudanum en alcohol waren de toenmalige verdovingsmiddelen.

In de scheepvaart had de chirurchijn de graad van officier. Hij had meestal een eigen hut waar hij zijn medische instrumenten en medicijnen bewaarde. Zijn taak was het om zieke of gekwetste bemanningsleden en passagiers te verzorgen. Ook na een lijfstraf moest hij de veroordeelde op medisch gebied bijstaan. Tijdens en na een zeeslag moest de chirurchijn de gewonden verzorgen en zo nodig opereren. De gekwetsten werden benedendeks gebracht door zijn assistenten. Die moesten de chirurchijn ook bijstaan bij “operaties”. Amputatie om koudvuur te vermijden was geen uitzondering. Bloedvaten werden met een gloeiend ijzer dicht gebrand.

De volgende keer gaan we verder met het gezin van Cornelis Weijdemans en Anneke Lauwerysse, de zoon en schoondochter van Dirck Weijdemans.

Joseph Antzn.

Beste familie,

Vanmorgen lazen wij het onderstaand bericht in het Brabants Dagblad en zijn hierdoor bedroeft. Henny Wijdemans (oom Frans) heeft persoonlijke uitnodigingen rondgestuurd. Dit is Hennie haar goed recht, iedereen heeft recht om zijn/haar eigen rouwproces te beleven. Toch willen wij onze familieleden deze informatie niet onthouden, vandaar deze e-mail. Hopelijk heeft u begrip voor haar beslissing en rouwt u met haar mee.

Samen met het team van Mondriaan
heb ik afscheid genomen van

Jan Joannes van Noije

* Tilburg, 27 juli 1934 † Tilburg, 9 november 2013

Henny Wijdemans

Jan is in Het Afscheidshuis,
locatie Oude Lind 35 te Tilburg.

Correspondentieadres:
Vredeman de Vriesstraat 50c
5041 GS Tilburg



De Steenkapper



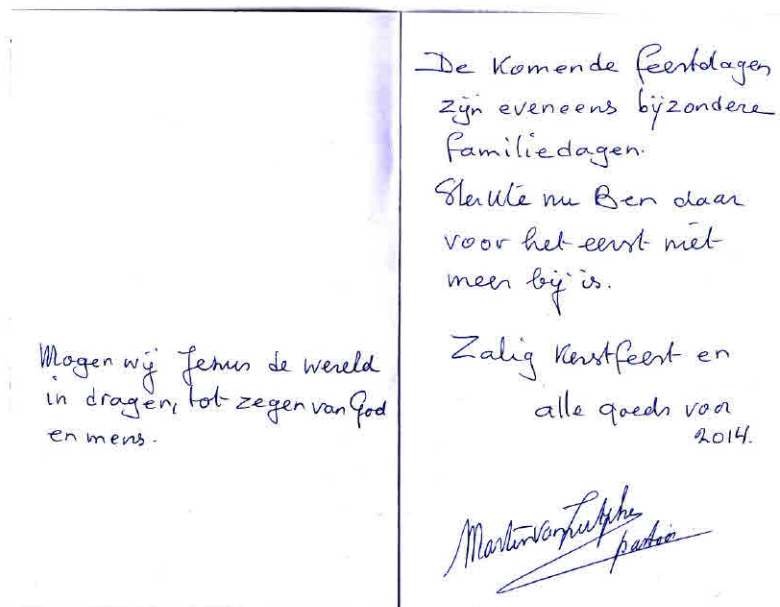
Familiekrant 19

i.wijdemans@hetnet.nl

Kerstmis 2013

Beste familieleden,

Onlangs ontving ik van Pastoor van Zutphen, de pastoor van de parochie hier in Goirle, voor de familie Wijdemans onderstaande Kerst- en Nieuwjaarswens.



In deze editie van de familiekrant, nu eens geen familierelaas maar een Kerstlegende, die ik zelf al meerdere malen heb verteld, maar dan in het dialect. Maar omdat niet iedereen dat kan lezen, heb ik dat in het Nederlands vertaald.

Verder wens ik alle familieleden een zalig Kerstmis en een voorspoedig en gezond 2014 toe.

De legende van den Duivelsput.

Veertig jaar geleden woonde in ons weverhuisje van de Heemkundige kring Gusje Huybregts, Er werd daar veel gebuurt en het stoeltje waarop hij zat was daar door behoorlijk versleten. Maar wat heeft dat stoeltje met deze legende te maken? Eerlijk gezegd niet veel. Maar dat ik er over begin heeft te maken met de menselijke zwakheid, de bijgelovigheid.

Dertig jaar geleden, ben ik in 't wevershuisje, bij het toen nog openhaardvuur, op dat stoeltje gaan zitten tussen onze andere heemmens. Buiten waaide de wind tegen de vensters en binnen was het lekker warm, tenminste als je dicht bij 't vuur zat.

Het stoeltje kraakte vervaarlijk, alsof de geest van Gusje Huybregts, zich niet van zijn stoeltje liet jagen. Een van de verhalen, die verteld werden door onze heemmannen, gaf mij inspiratie en bracht me in de goede stemming voor de volgende legende:

Ergens tussen het Riels Hoefke en de Grote Hoef ligt de Duivelsput, waarin zoals ze zeggen, iedere Kerstnacht om 12 uur een klok luidt.

Weinigen durven er naar toe te gaan om te luisteren, want het spookt er mirakels rond die tijd.

Heel lang geleden, toen er in onze contreien, in het stroomgebied van onze Leij, nog volop bossen waren, leefde hier nabij een eikenbos de priesterkluizenaar Broeder Albertus.

Hij kende alle mensen, in de her en der verspreide huizen, persoonlijk.

Het lief en leed van dit rauwe, vriendelijke en gastvrije volkje, dat hartstochtelijk de jacht beoefende in bos en heide..., ploeterde op de akkertjes.... en viste in de vennetjes van Gorp en Rovers, gingen hem zeer ten harte.

Door iedereen werd hij als raadsman en kameraad gekend. Zijn huisje stond aan een kruispunt van brede zandwegen in de buurt waar latere jaren het cafeetje "het Paradijsje" op Gorp werd gebouwd. Daar vlakbij had hij een kapelletje gebouwd toegewijd aan de Emmaüsangers.

De toestemming om hier te mogen wonen had hij gemakkelijk gekregen van 't Heerke, een edelmoedig Brabants grootgrondbezitter. Hij had Broeder Albertus zelfs een mooi galmend klokje cadeau gedaan.

Alle dagen, soms meerdere keren per dag, liet de kluizenaar het klokje zijn tonen over de streek galmen. De mensen wisten dan dat broeder Albertus bad voor de bekering en behoud van "zijn" Volkje. Allemaal, - gekerstend of niet, waren hem gelijk. Zeker in die dagen, een niet alledaagse deugd.

De volgende dag zou het Kerstmis zijn. De Kluizenaar had zich zo goed mogelijk op het feest voorbereid. Gedurende de Advent had hij op water en brood geleefd. Maar nu zou aan die sobere tijd een einde komen en kon het feest van licht en verlossing beginnen.

Tegen middernacht begaf Broeder Albertus zich van zijn hut naar de kapel om het klokje zijn vreugde werk te laten doen.

Hij was nog maar net buiten zijn hut, als hij een grote vleermuisachtige figuur, met een klok op zijn rug, hard lachend, weg zie fladderen over de eikenbomen, de duistere lucht in.

Broeder Albertus stond als versteend en het flitste door hem heen "verdomme... dat is de duivel. !"

Juist deze heilige nacht had die rakker uitgekozen om wraak te nemen op de kluizenaar. Al lang had de duivel zich geërgerd aan die gewijde tonen die het klokje verspreidde over de streek.

Die verdomde klok zou hij wel eens wegvoeren naar een ver land, en het daar in een knoestige linden boom hangen, waarin al meer van die klokjes hingen ter meerdere eer en glorie van de hoofdduivel Beëlzebub.

Al vlug was de duivel met zijne zware last boven de moerassen van de Regte Heide, Broeder Albertus verbijstert achterlatend.

De heksen, die op hun bezems daarboven de Regte Heide vlogen en dansten,... juichten en krijsten van blijdschap al een stel krolse katten, toen ze ineens de duivel trots voorbij zagen

suizen. Nu was het ellendige klokken gegrom ook voor hen tenminste voorbij. Dat gegalm van dat klokje verstoorde altijd hun nachtelijke orgiën en verpeste de magische zwarte offers.

Intussen was het twaalf uur geworden en in de verte sloeg de zware klok van de kerk van Goirle het middernachtelijk uur.

- Kerstnacht -

Meer klokken laten van zich horen en het was net... of de bronzen stemmen uit Riel, Tilburg en Hilvarenbeek precies hier, boven de moerassen van de Regte Heide te samenklonken in een oorverdovende Kerstboodschap.

Plots overstemde, een akelig door merg en been gaand gekrijs, alles. Mens en dier die het geluid hoorde, staakten hun werk of schrokken uit hun slaap. De spokende moerasfeeksen stopten hun zwierende rondedans.... .

Waar kwam dat angst aanjagende geluid vandaan... ?

Het was de duivel die buiten zich zelf van kwaadheid aan het vloeken sloeg,toen het klokje op zijn behaarde rug spontaan mee was begonnen te luïen in het grote klokkenkoor.

De slagen van de luiende klok, deden het gebeente van het duivelslijf kraken. Ze scheurden de pezen van zijn vleugels en zijn nek. Met een enorme duikeling dondert de duivelse bokkenrijder naar beneden. Schuddend en kronkelend in de meest waanzinnige bochten, kwakt hij met zijn luiende last in een diep zwart gat.

Het krijsen van de duivel smooert snel in de diepte, maar het klokkengelui is van uit de bodem van de zwarte put nog een tijd lang te horen.

Als om kwart over twaalf alle klokken in de omtrek hun gebeier staken, verstomt ook het geluid vanuit de diepte.

Die nacht was het kapelletje van Broeder Albertus druk bezet, en niet alleen om het Kerstfeest te vieren! De bewoners van Gorp hadden wel klokken horen luiden, maar niet die van het kapelletje. Dat was geen zuivere koffie. En daar moesten zij dan toch wel het fijne van weten.
!

En nog steeds,... door al die eeuwen heen, iedere Kerstnacht weer,... laat de gezonken klok, begeleid door woeste verwensingen van geesten van allerlei allooi, zijn tonen horen,... voor die het horen wil.

Maar als één van jullie eens eigenwijs zou zijn en tegen alle waarschuwingen in, toch in de Kerstnacht zou willen gaan luisteren bij die Duivelsput...

Doe mij dan een groot plezier en bel eventjes, dan ga ik ook mee....!

Zalig Kerstmis!!!!